Limbaje Formale și Compilatoare (LFC)

- Curs -

Ş.I.dr.ing Octavian MACHIDON

octavian.machidon@unitbv.ro

Astăzi

- Analiza sintactică
  - Automate push-down
  - Parsere LL
  - Analiza sintactică LR

Tipuri de analiză sintactică

- Descendenta (top-down, de sus in jos)
  - Inlocuieste cate un neterminal cu partea dreapta a unei productii, pana ramane doar cu terminali
- Ascendenta (bottom-up, de jos in sus)
  - Porneste de la sirul de atomi lexicali, abstractizeaza din sir simbolul de start prin reduceri succesive
- Analiza descendenta derivare stanga
  - Tot timpul inlocuim cel mai din stanga neterminal
  - LL (Left to right, Leftmost derivation)
- Analiza ascendenta derivarea dreapta
  - primul neterminal înlocuit este cel mai din dreapta din forma propozi ională curentă
  - LR (Left to right, Rightmost derivation)

Automatizarea parsării LL

- Echivalenta cu un automat push-down
- Parsarea se poate face cu un automat si o tabela.

Generarea vs. recunoașterea unui limbaj

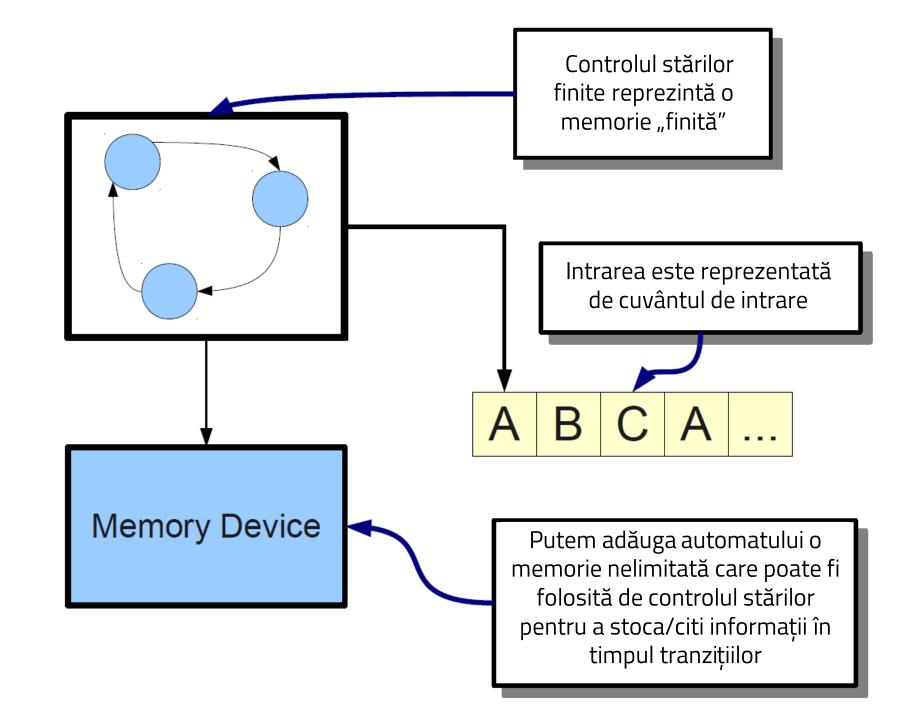
- Limbaje regulate:
  - Expresiile regulate **generează** toate cuvintele unui limbaj
  - Automatele finite recunosc (acceptă) doar cuvinte ale unui anumit limbaj
- Limbaje independente de context:
  - Generate de gramatici independente de context
  - Există vreun tip de automat care să recunoască (accepte) cuvintele unui limbaj independent de context?

Generarea vs. recunoașterea unui limbaj

- Diferența între gramatici/limbaje regulate vs. independente de context (Chomsky):
  - Gramatici de tip 2 (independente de context)
    - reguli de forma $A \rightarrow \gamma$ unde $A \in N$ și $\gamma \in (N \cup T)^*$
  - Gramatici de tip 3 (regulate)
    - reguli $A \rightarrow a$ sau $A \rightarrow aB$ unde $A, B \in N$ și $a \in T^*$.
- Datorită regulilor gramaticii (și deci formei cuvintelor limbajului)

e.g.
$$\{ \mathbf{0}^n \mathbf{1}^n \mid n \in \mathbb{N} \}$$

pentru a recunoaște limbaje *independente de context*, un automat finit are nevoie de o *memorie asociată "nelimitată"* (unbounded memory)

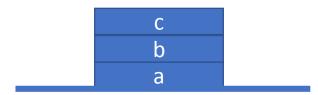
- Tranzițiile automatului vor fi determinate atât de starea curentă și de simbolul de intrare, cât și de informațiile stocate în memorie
- La fiecare tranziție automatul poate efectua operații asupra memoriei: adăugare de informțaii noi, ștergere, modificare, etc.
- Există mai multe arhitecturi de memorie, cea mai simplu de utilizat în acest caz: Stiva

- Tranzițiile automatului vor fi determinate atât de starea curentă și de simbolul de intrare, cât și de informațiile stocate în memorie
- La fiecare tranziție automatul poate efectua operații asupra memoriei: adăugare de informțaii noi, ștergere, modificare, etc.
- Există mai multe arhitecturi de memorie, cea mai simplu de utilizat în acest caz: Stiva

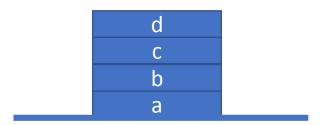
- Tranzițiile automatului vor fi determinate atât de starea curentă și de simbolul de intrare, cât și de informațiile stocate în memorie
- La fiecare tranziție automatul poate efectua operații asupra memoriei: adăugare de informțaii noi, ștergere, modificare, etc.
- Există mai multe arhitecturi de memorie, cea mai simplu de utilizat în acest caz: Stiva

- Tranzițiile automatului vor fi determinate atât de starea curentă și de simbolul de intrare, cât și de informațiile stocate în memorie
- La fiecare tranziție automatul poate efectua operații asupra memoriei: adăugare de informțaii noi, ștergere, modificare, etc.
- Există mai multe arhitecturi de memorie, cea mai simplu de utilizat în acest caz: Stiva

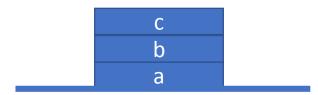
- Tranzițiile automatului vor fi determinate atât de starea curentă și de simbolul de intrare, cât și de informațiile stocate în memorie
- La fiecare tranziție automatul poate efectua operații asupra memoriei: adăugare de informțaii noi, ștergere, modificare, etc.
- Există mai multe arhitecturi de memorie, cea mai simplu de utilizat în acest caz: Stiva

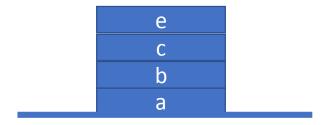
- Tranzițiile automatului vor fi determinate atât de starea curentă și de simbolul de intrare, cât și de informațiile stocate în memorie
- La fiecare tranziție automatul poate efectua operații asupra memoriei: adăugare de informțaii noi, ștergere, modificare, etc.
- Există mai multe arhitecturi de memorie, cea mai simplu de utilizat în acest caz: Stiva

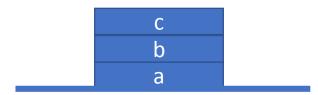
- Tranzițiile automatului vor fi determinate atât de starea curentă și de simbolul de intrare, cât și de informațiile stocate în memorie
- La fiecare tranziție automatul poate efectua operații asupra memoriei: adăugare de informțaii noi, ștergere, modificare, etc.
- Există mai multe arhitecturi de memorie, cea mai simplu de utilizat în acest caz: Stiva

- Tranzițiile automatului vor fi determinate atât de starea curentă și de simbolul de intrare, cât și de informațiile stocate în memorie
- La fiecare tranziție automatul poate efectua operații asupra memoriei: adăugare de informțaii noi, ștergere, modificare, etc.
- Există mai multe arhitecturi de memorie, cea mai simplu de utilizat în acest caz: Stiva

- Tranzițiile automatului vor fi determinate atât de starea curentă și de simbolul de intrare, cât și de informațiile stocate în memorie
- La fiecare tranziție automatul poate efectua operații asupra memoriei: adăugare de informțaii noi, ștergere, modificare, etc.
- Există mai multe arhitecturi de memorie, cea mai simplu de utilizat în acest caz: Stiva

- Tranzițiile automatului vor fi determinate atât de starea curentă și de simbolul de intrare, cât și de informațiile stocate în memorie
- La fiecare tranziție automatul poate efectua operații asupra memoriei: adăugare de informțaii noi, ștergere, modificare, etc.
- Există mai multe arhitecturi de memorie, cea mai simplu de utilizat în acest caz: Stiva

- Tranzițiile automatului vor fi determinate atât de starea curentă și de simbolul de intrare, cât și de informațiile stocate în memorie
- La fiecare tranziție automatul poate efectua operații asupra memoriei: adăugare de informțaii noi, ștergere, modificare, etc.
- Există mai multe arhitecturi de memorie, cea mai simplu de utilizat în acest caz: Stiva

Memoria de tip stivă

- Doar vârful stivei este vizibil la orice moment
- Noi simboluri pot fi adăugate la vârf, printr-o operațiune de *push*
- Vârful stivei poate fi eliminat printr-o operațiune de pop, urmând ca elementul "de sub" el să devină noul vârf

Automatul de tip push-down

- Automatul de tip push-down (PDA Push-down automata) este un automat finit de stări echipat cu o memorie de tip stivă
- Fiecare tranziție:
  - Este determinată de simbolul de intrare curent, de starea curentă și de simbolul de la vârful stivei
  - Poate, opțional, să realizeze operațiunea de *pop* pe elementul din vârful stivei
  - Poate, opțional, să realizeze operațiunea de push a unui nou simbol în vârful stivei
- Inițial, stiva conține un simbol special Z₀ care indică faptul că stiva este goală

Un exemplu de PDA

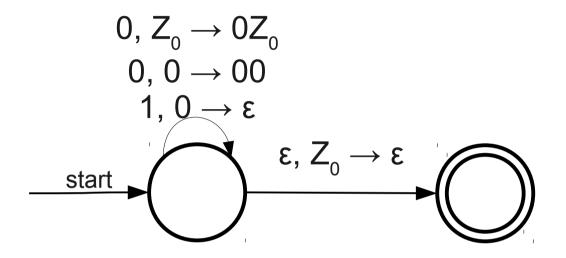
- Considerăm limbajul L={w ∈ Σ* | w reprezintă un șir de caractere cu număr egal de simboluri 0 și 1} peste alfabetul Σ={0,1}
- În acest caz, funcționarea stivei automatului ar fi următoarea:
  - La întâlnirea unui simbol 0, acesta este introdus prin push în stivă
  - La întâlnirea unui simbol 1, se realizează pop pentru simbolul 0 aflat în vârful stivei (sau eroare dacă stiva este goală)
  - Când au fost parcurse toate simbolurile din cuvântul de intrare, dacă stiva este goală atunci cuvântul este acceptat

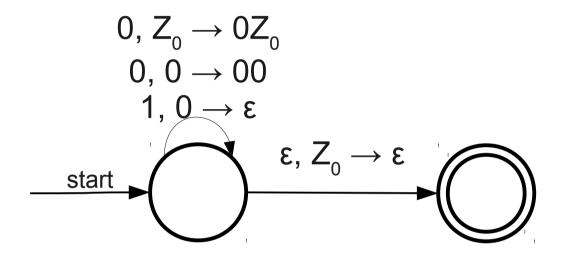
Automatele push-down

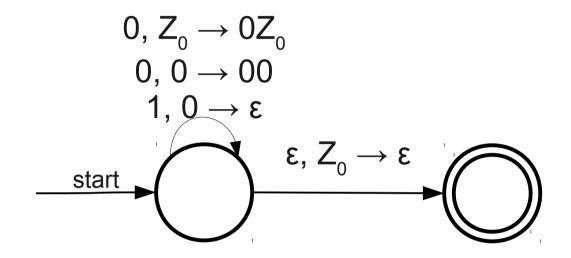
- Formal, un automat push-down este definit ca un ansamblu de 7
   elemente (Q, Σ, Γ, δ, q₀, Z₀, F) unde:
  - Q este o mulțime finită de stări
  - Σ este un alfabet
  - Γ este alfabetul de simboluri al stivei
  - $\delta: Q \times \Sigma_{\varepsilon} \times \Gamma_{\varepsilon} \to \mathcal{P}(Q \times \Gamma^*)$ este funcția de tranziție
  - q_o este starea inițială
  - $Z_0 \in \Gamma$ este simbolul inițial al stivei
  - F ⊆ Q este mulțimea stărilor acceptoare
- Automatul acceptă un cuvânt dacă la parcurgerea acestuia se va regăsi într-o stare acceptoare

Limbajul unui automat push-down

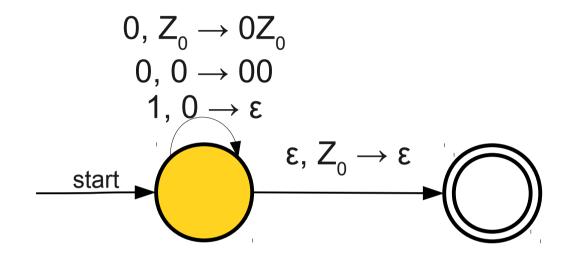
- Limbajul unui automat push-down este mulțimea cuvintelor acceptate de acel automat:
  - $\mathcal{L}(P) = \{ w \in \Sigma^* \mid P \text{ acceptă } w \}$
- Dacă P este un automat push-down și L(P)=L, atunci se afirmă faptul că P recunoaște L

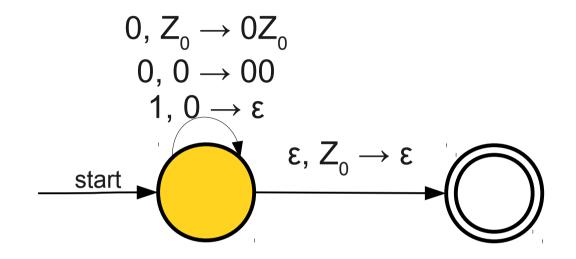

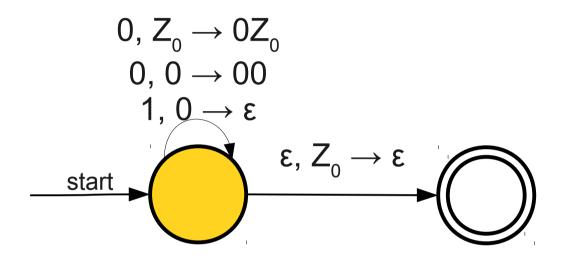

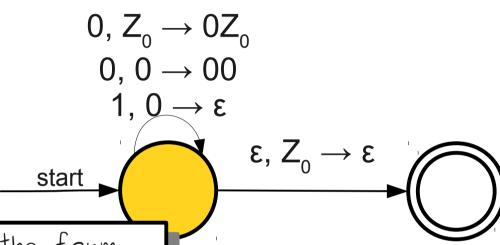

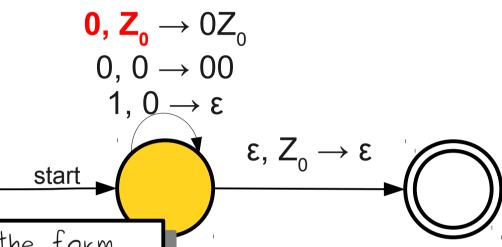

A transition of the form

 $a, b \rightarrow z$

Means "If the current input symbol is a and the current stack symbol is b, then follow this transition, pop b, and push the string z.

 Z_0

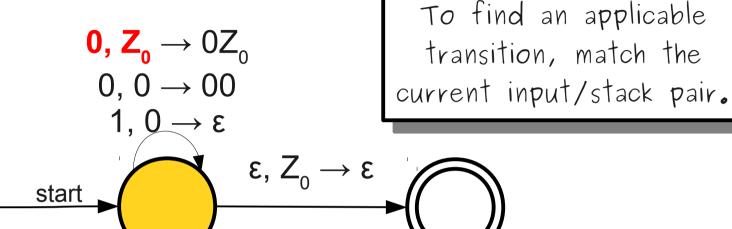
A transition of the form

 $a, b \rightarrow z$

Means "If the current input symbol is a and the current stack symbol is b, then follow this transition, pop b, and push the string z.

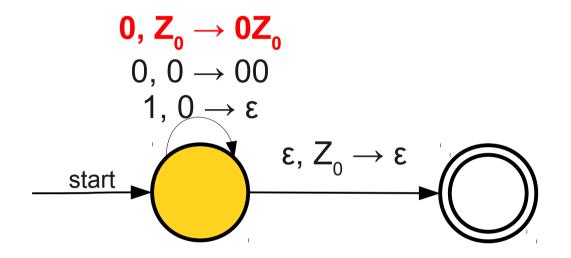

A transition of the form

$$a, b \rightarrow z$$

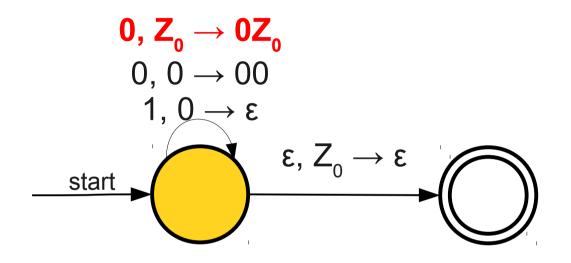
Means "If the current input symbol is a and the current stack symbol is b, then follow this transition, pop b, and push the string z.

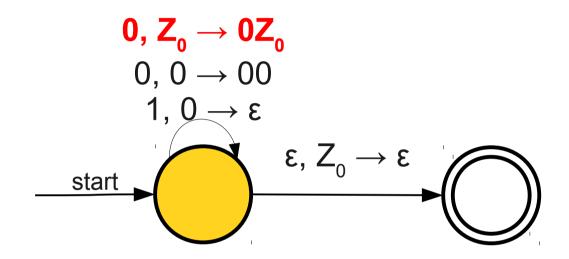

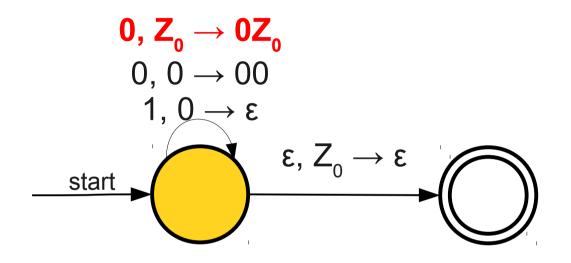

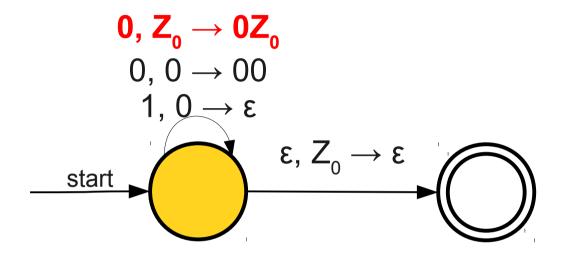

If a transition reads the top symbol of the stack, it <u>always</u> pops that symbol (though it might replace it)

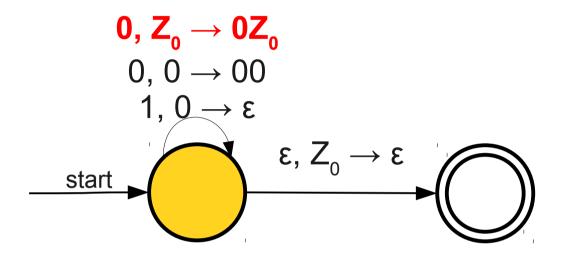

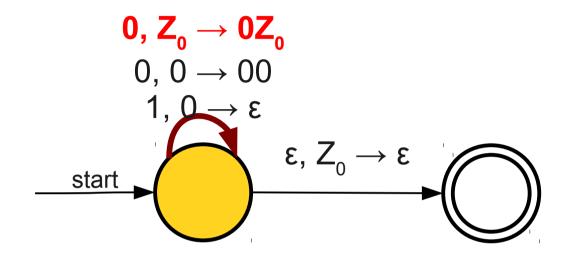
0 Z

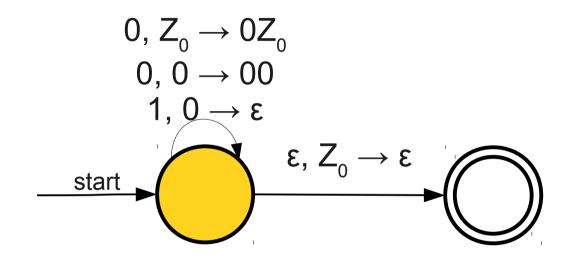

Each transition then pushes some (possibly empty) string back onto the stack. Notice that the leftmost symbol is pushed onto the top.

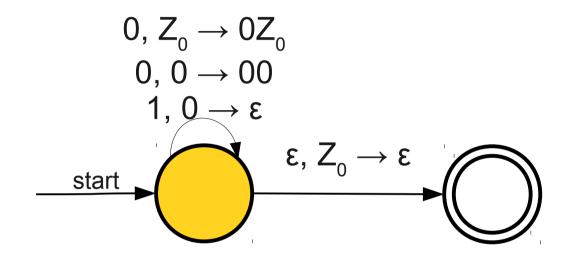

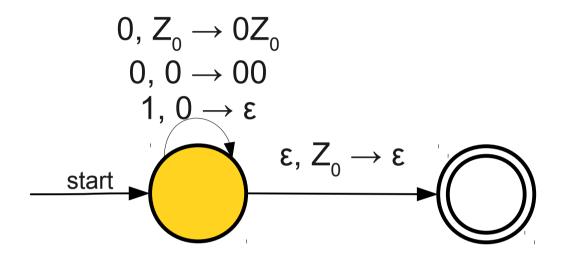

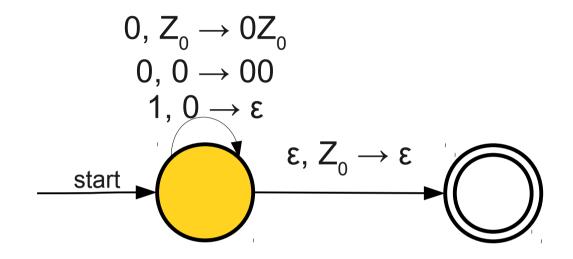

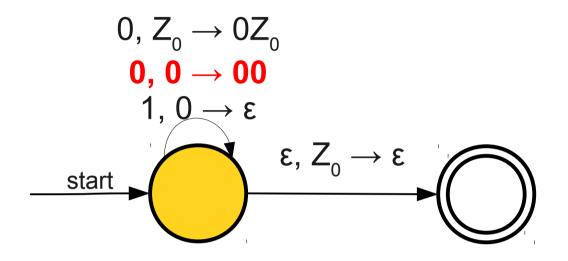

0 Z

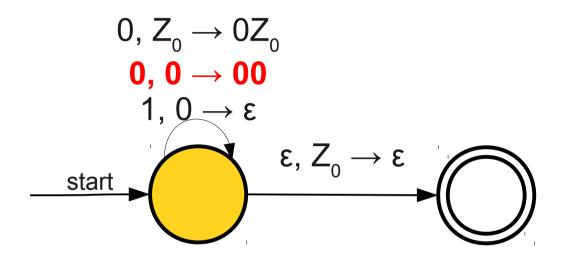

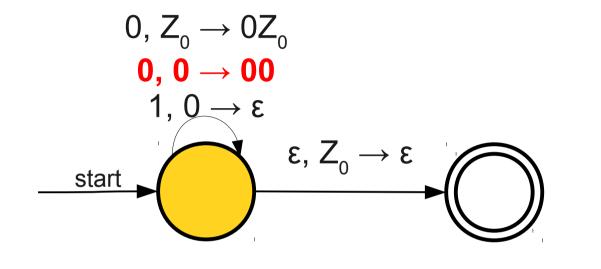

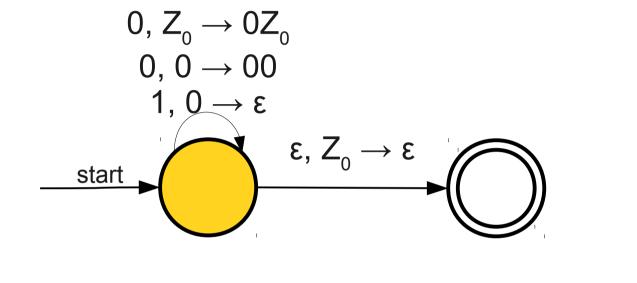

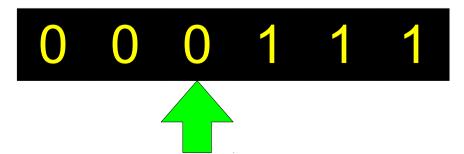

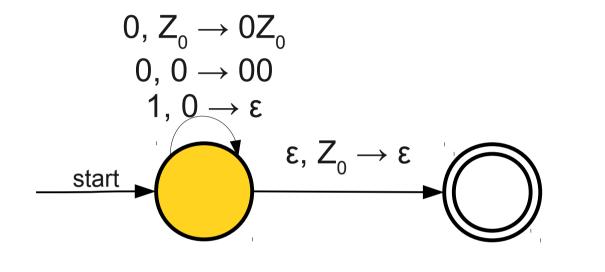

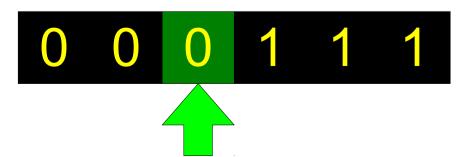

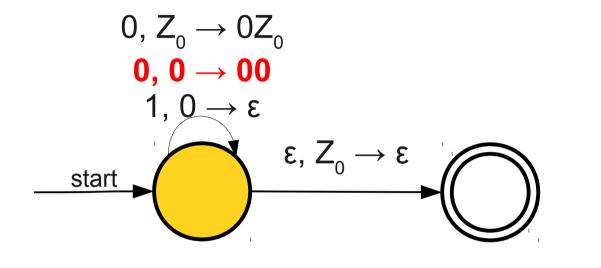

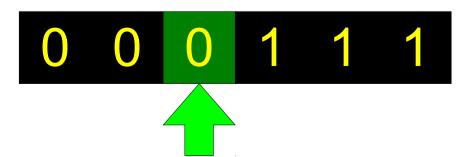

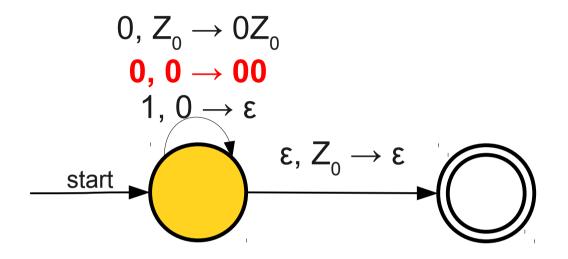

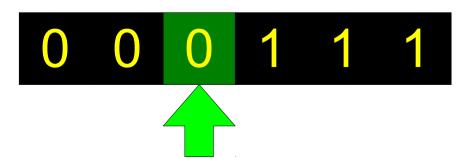

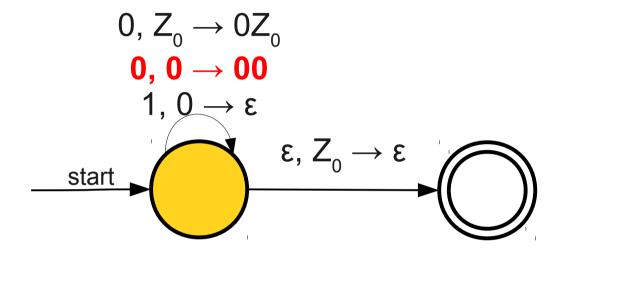

0 0 2

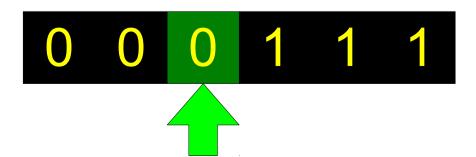

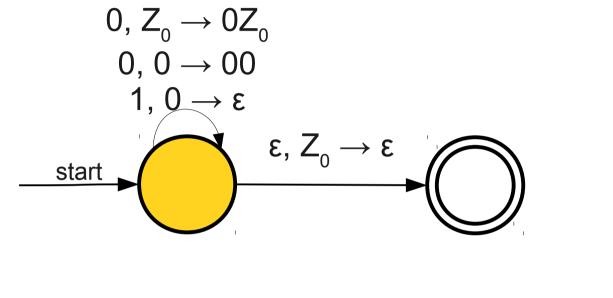

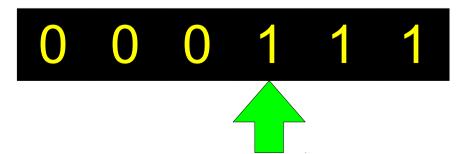

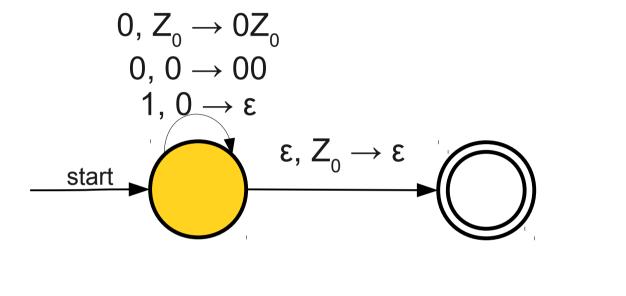

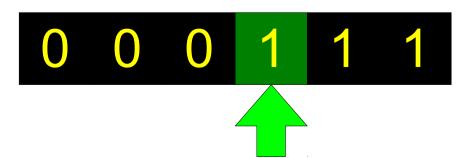

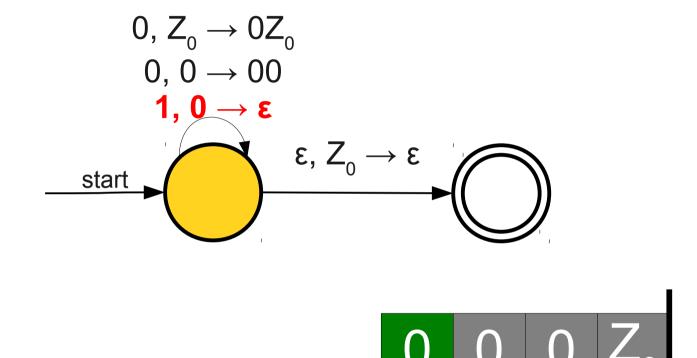

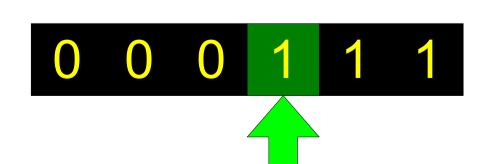

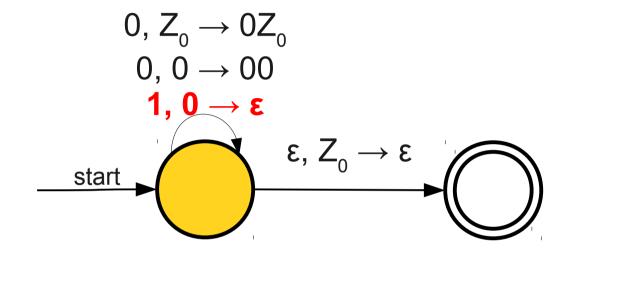

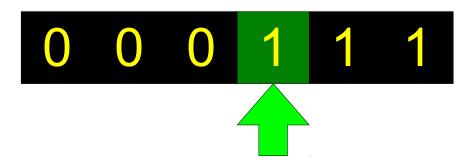

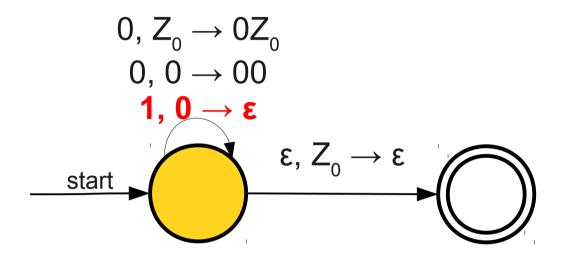

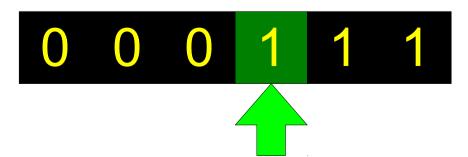

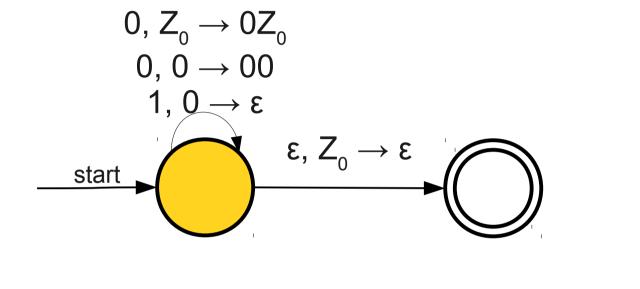

We now push the string ϵ onto the stack, which adds no new characters. This essentially means "pop the stack."

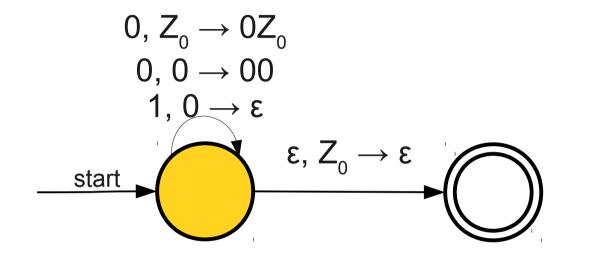
 $0 0 Z_0$

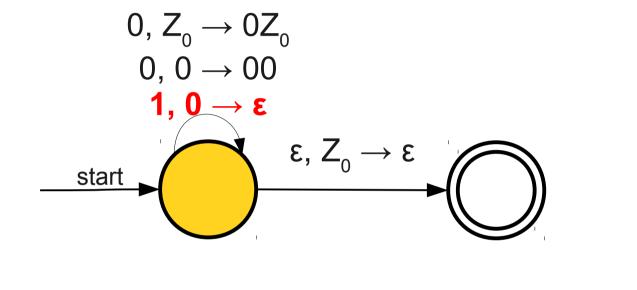

0 0 2

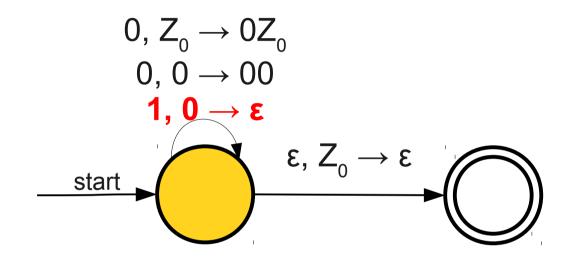

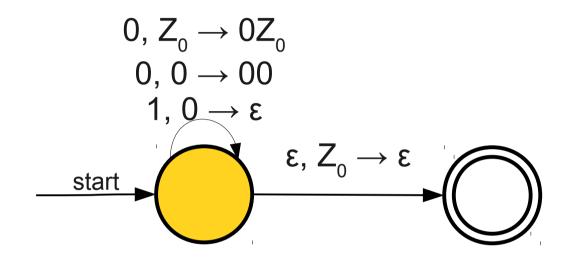

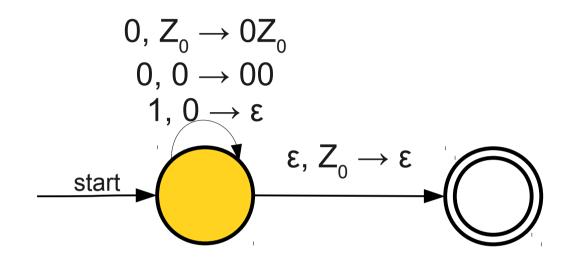

0 Z

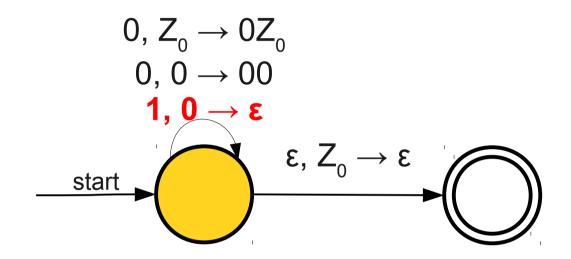

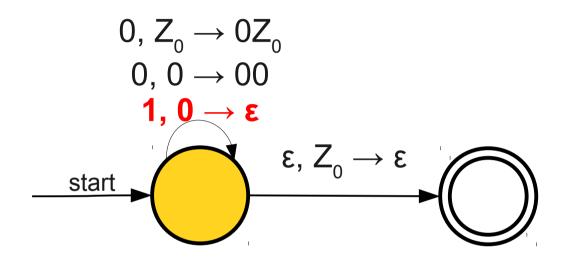

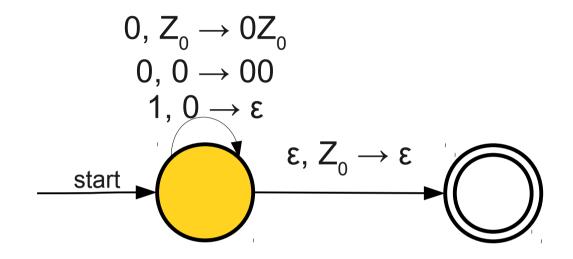

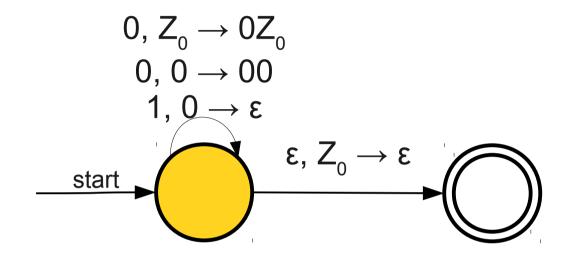

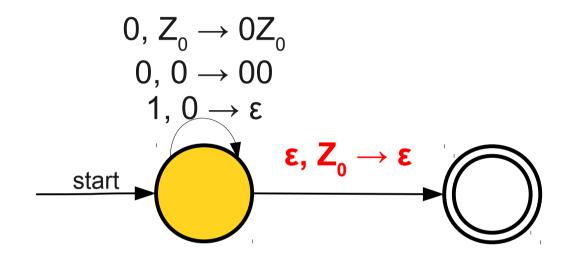
 Z_0

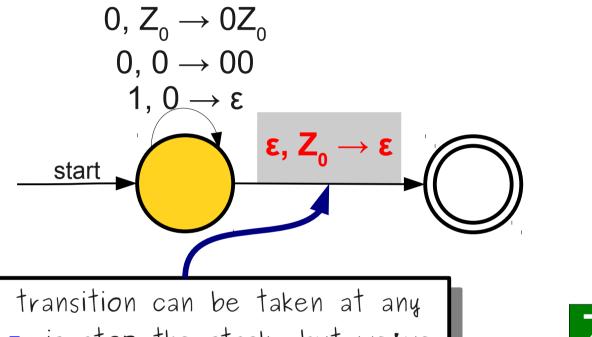

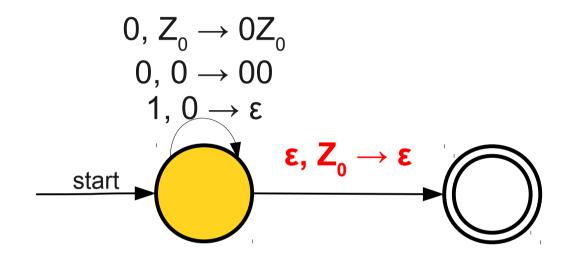

This transition can be taken at any time $\mathbf{z}_0$ is atop the stack, but we've nondeterministically guessed that this would be a good time to take it.

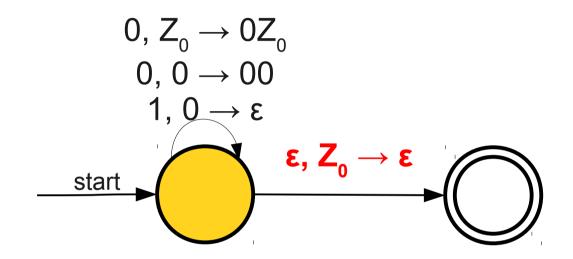

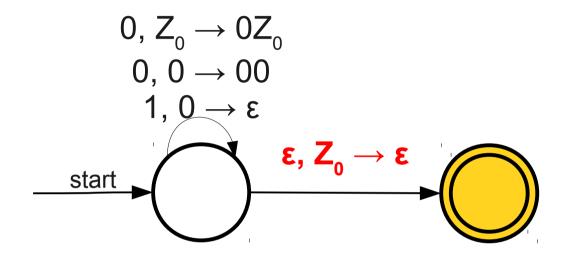

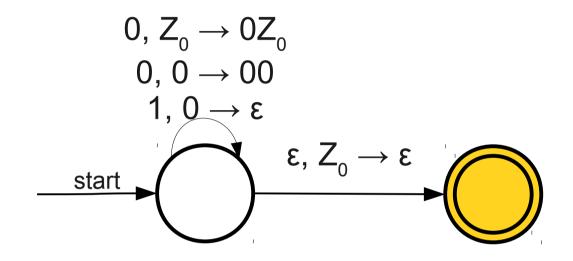

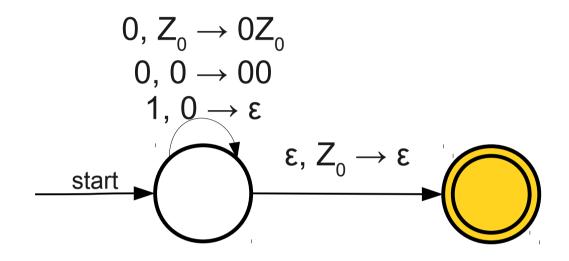

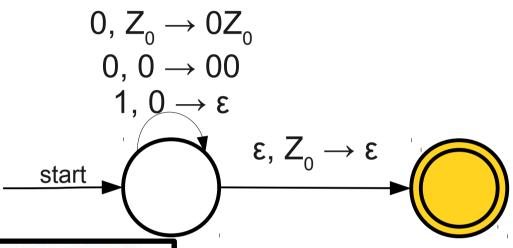

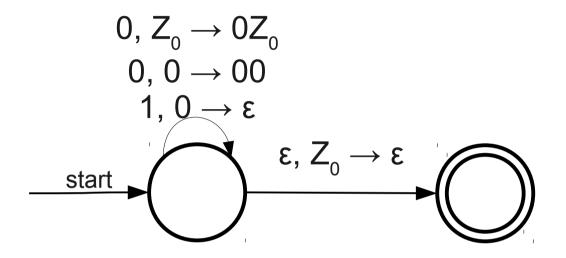

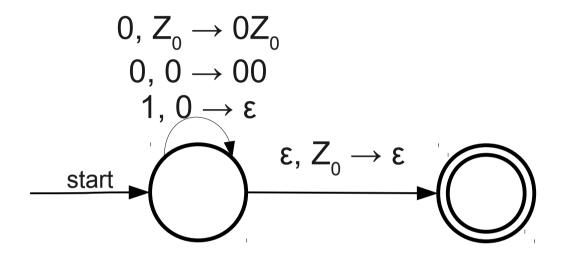
0 0 0 1 1 1

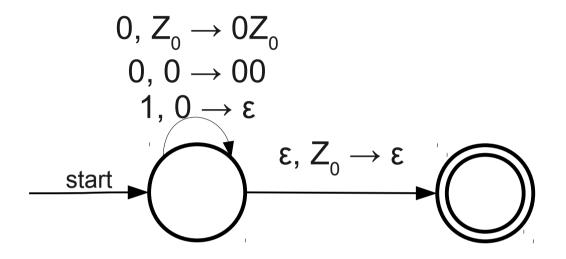

0 0 0 1 1 1

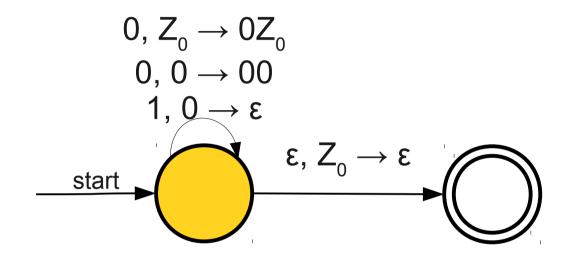

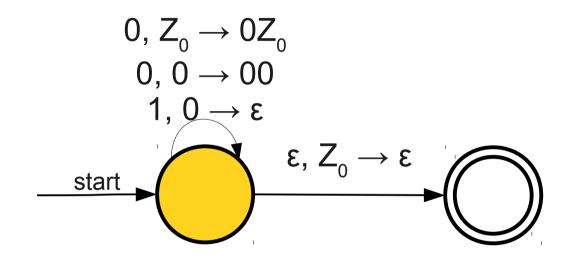
 Z_0

0 1 1 0 0 1

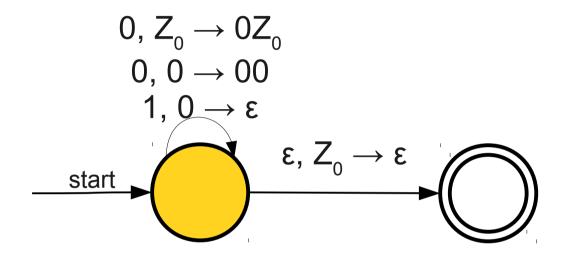

0 1 1 0 0 1

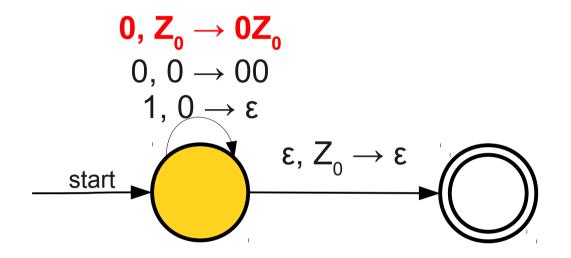

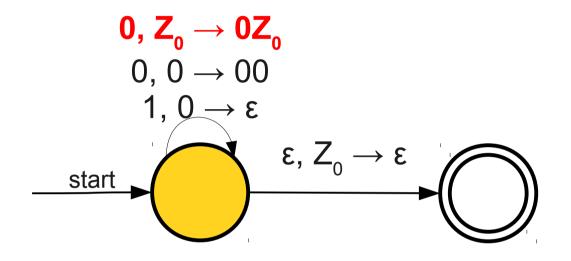

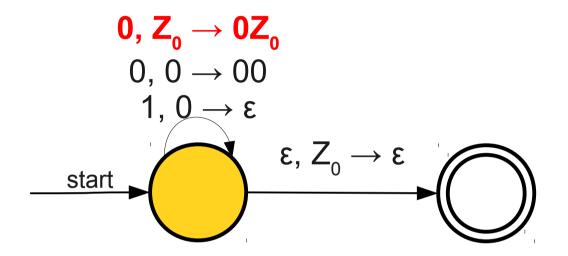

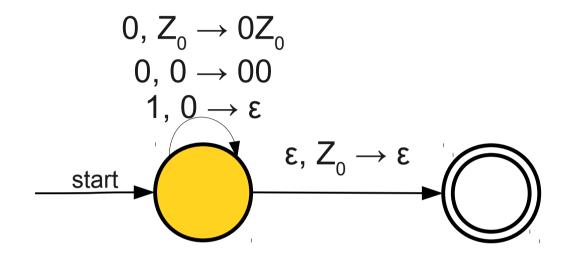

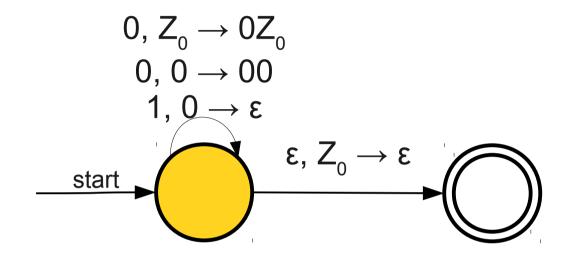
0 Z₀

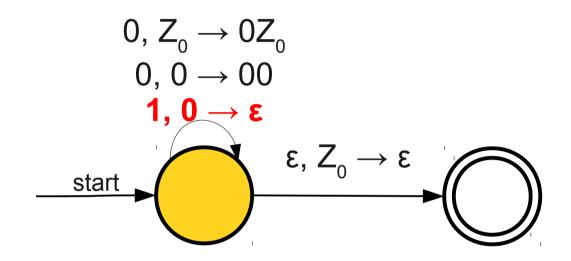
0 Z

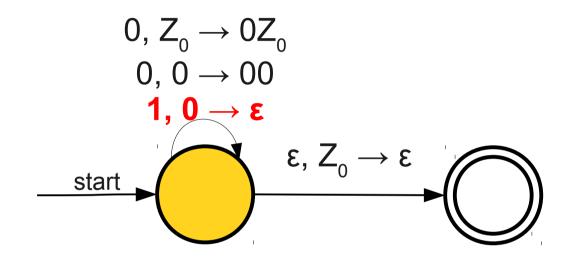

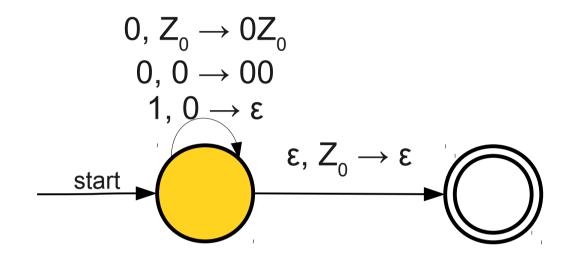
0 Z₀

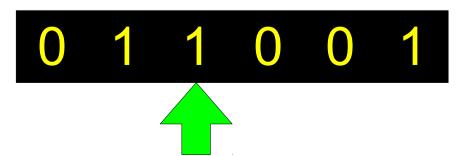

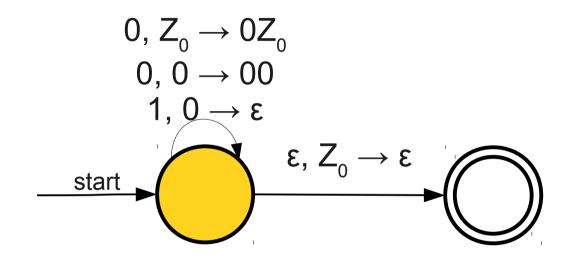

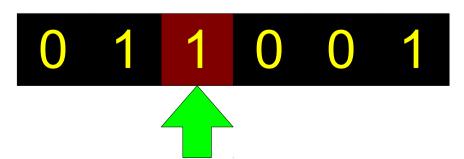

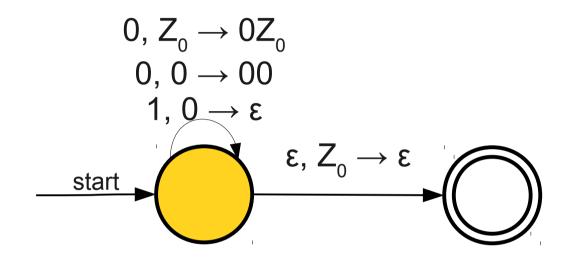

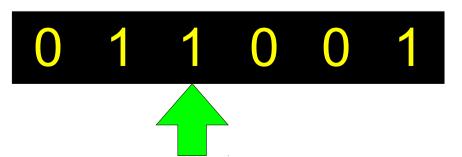

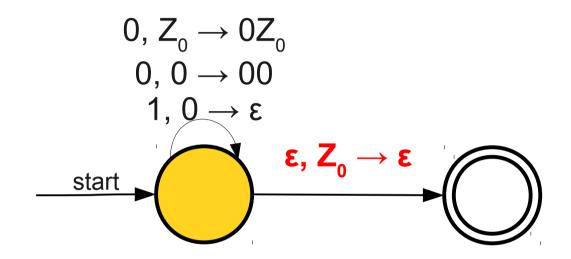

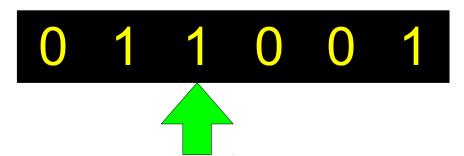

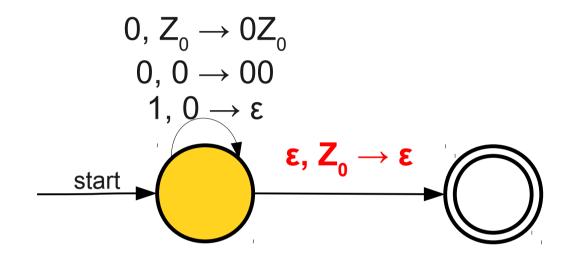

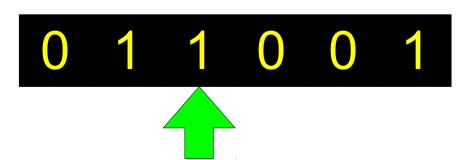

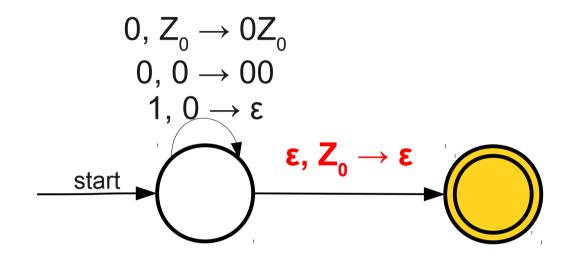

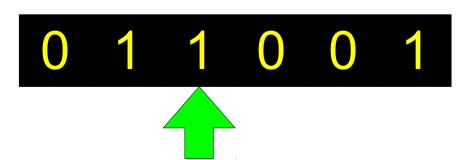

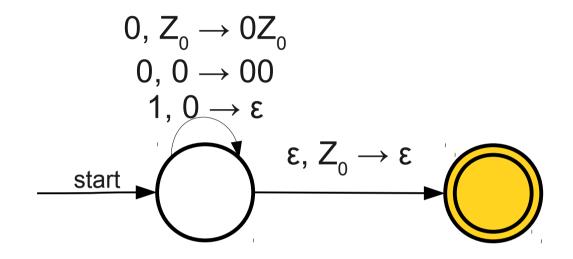

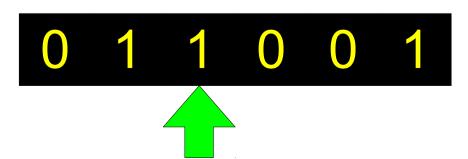

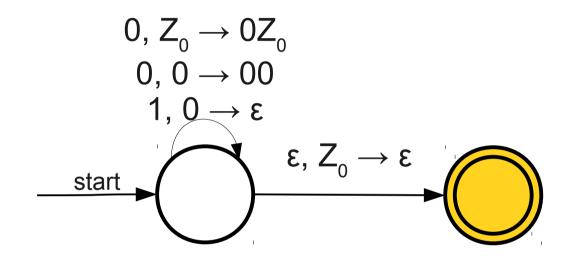

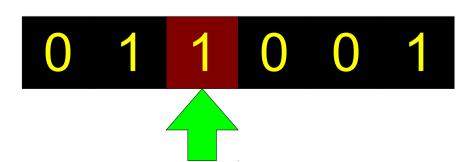

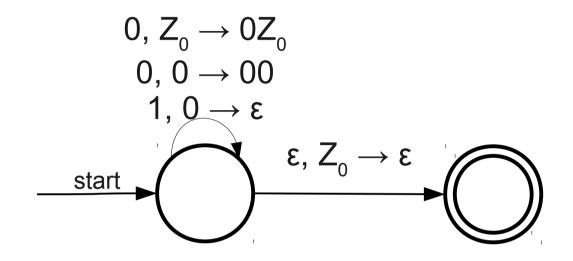

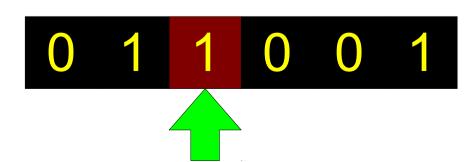

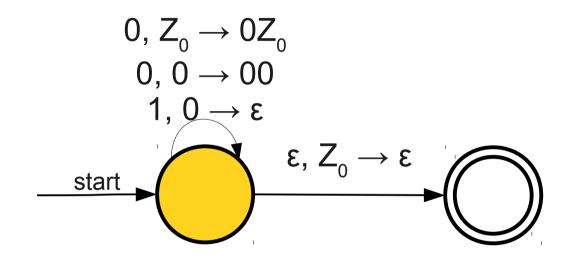

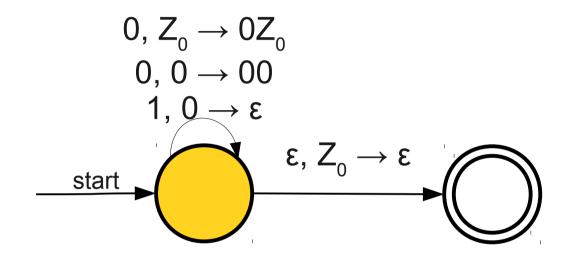

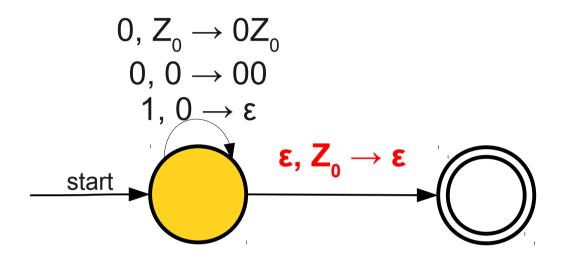

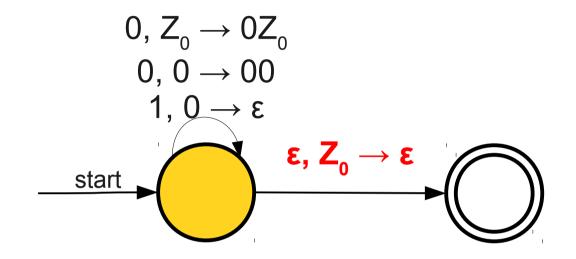

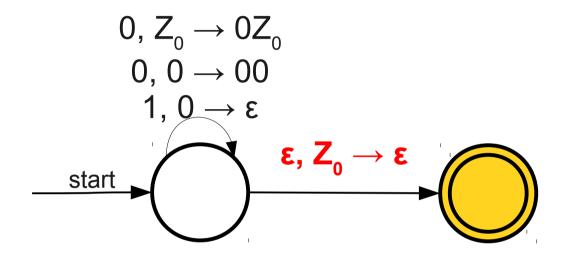

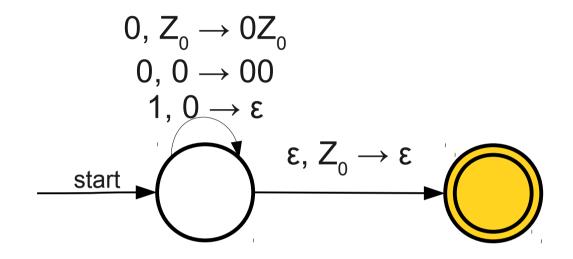

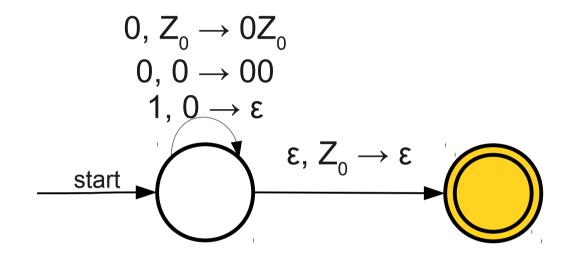

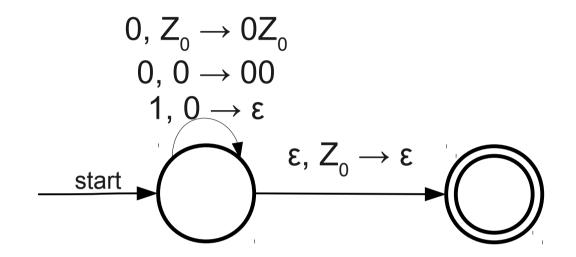

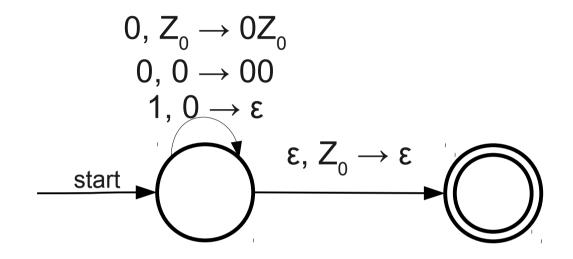

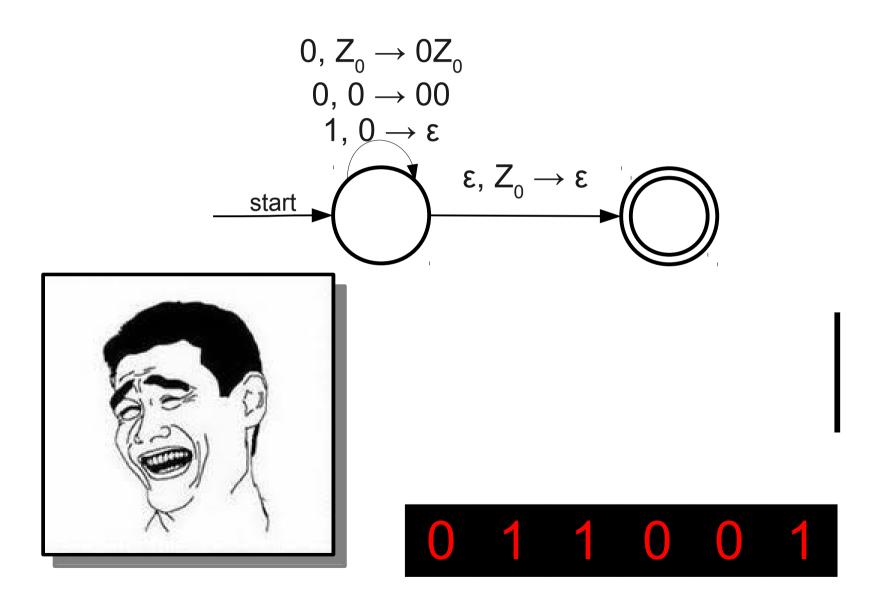

0 1 1 0 0 1

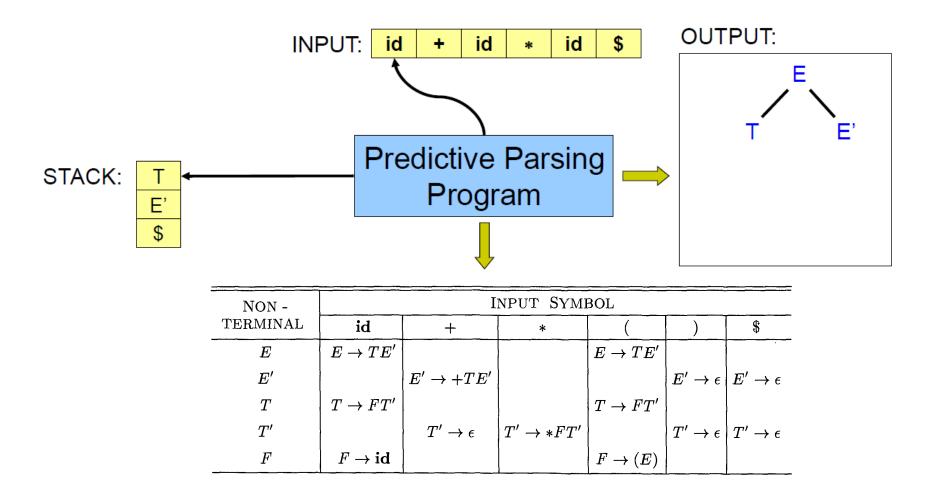
Exemplu de parser LL cu automat pushdown

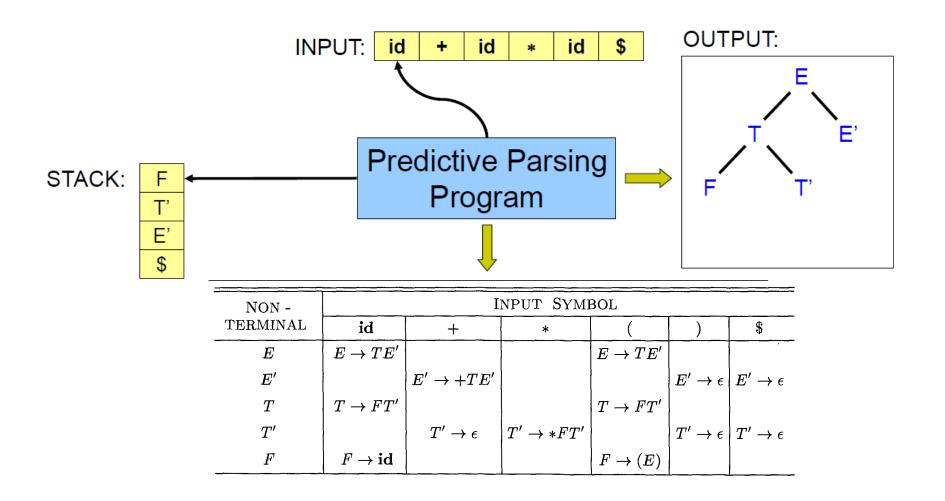
Gramatica:
$$E \rightarrow TE'$$
 $E' \rightarrow +TE' \mid \epsilon$
 $T \rightarrow FT'$
 $T' \rightarrow *FT' \mid \epsilon$
 $F \rightarrow (E) \mid \mathbf{id}$

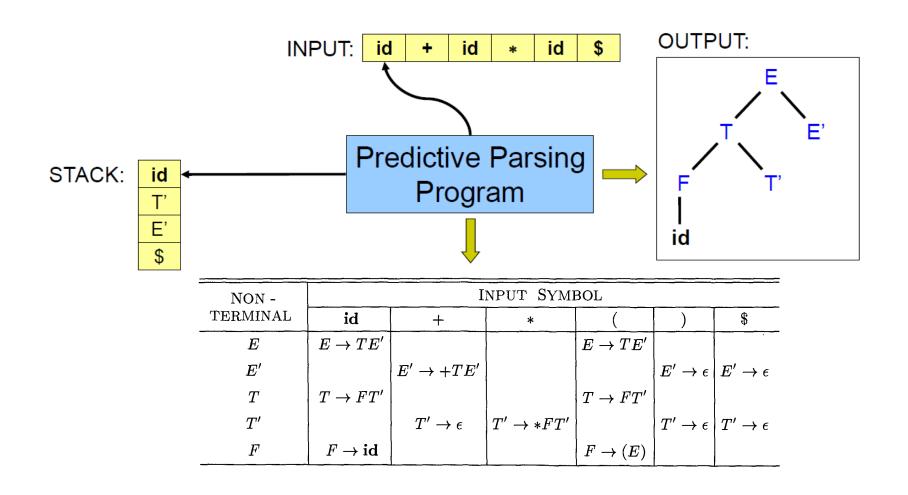
Tabelul de parsare:

NON -	INPUT SYMBOL					
TERMINAL	id	+	*	(	)	\$
$\overline{E}$	E o TE'			E o TE'		,
E'		E' o +TE'			$E' o \epsilon$	$E' o\epsilon$
T	T o FT'			T o FT'	<u>}</u>	}
T'		$T' o \epsilon$	T' o *FT'	<u> </u>	$T' o \epsilon$	$T' o \epsilon$
F	$F o \mathbf{id}$			F o (E)		

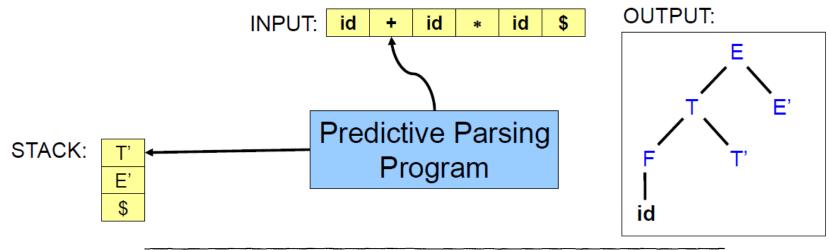
Exemplu de parser LL cu automat pushdown

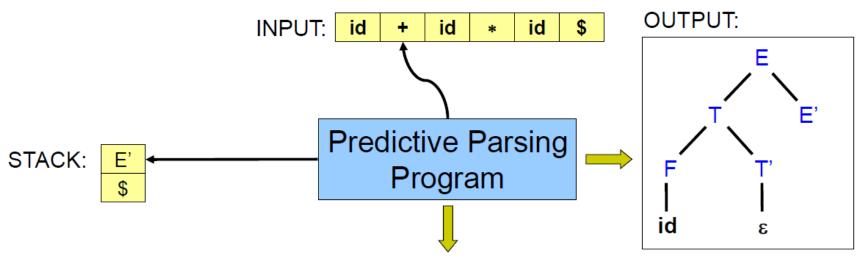

Actiunea cand $Top(Stack) = input \neq $$: 'Pop' din stiva, avanseaza pe banda de intrare.

NON -	INPUT SYMBOL										
TERMINAL	id	+	*	(	)	\$					
$\overline{}$	E o TE'			E o TE'		·					
E'		E' o +TE'			$E' ightarrow \epsilon$	$E' o \epsilon$					
T	$T \to FT'$			T o FT'	1	)					
$T^{\prime}$		$T' o \epsilon$	$T' \to *FT'$	3	$T' o \epsilon$	$T' o \epsilon$					
F	$F o \mathbf{id}$			F o (E)							

NON -	INPUT SYMBOL										
TERMINAL	id	+	*	(	)	\$					
$\overline{E}$	E o TE'			E o TE'		·					
E'		E' o +TE'			$E' o \epsilon$	$E' o \epsilon$					
T	T o FT'			T o FT'	}	]					
T'		$T' o \epsilon$	$T' \to *FT'$		$T' o \epsilon$	$T' o \epsilon$					
F	$F o \mathbf{id}$			F o (E)							

Si tot asa, se construieste urmatorul arbore de derivare:

$$E' \rightarrow +TE'$$

$$T \rightarrow FT'$$

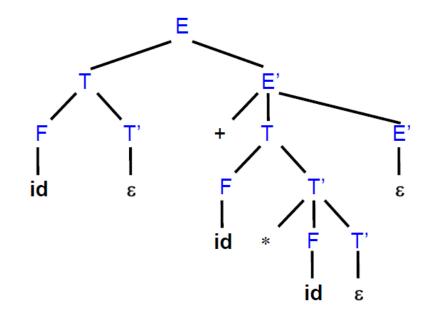
$$F \rightarrow id$$

$$T' \rightarrow *FT'$$

$$F \rightarrow id$$

$$T' \rightarrow \epsilon$$

$$E' \rightarrow \epsilon$$

Cand Top(Stack) = input = \$
Parserul se opreste si accepta intrarea.

(Aho,Sethi, Ullman, pp. 188)

Terminologie: LL vs LR

- **LL(k)**
  - Scaneaza intrarea "Left-to-right"
  - "Left-most derivation" deriveaza mereu cel mai din stanga neterminal
  - k simboluri de lookahead
  - Face o traversare in pre-ordine a arborelui de parsare
- LR(k)
  - Scaneaza intrarea "Left-to-right"
  - "Right-most derivation" 'deriveaza' cel mai din dreapta neterminal
  - k simboluri de lookahead
  - Face o traversare in post-ordine a arborelui de parsare

Parserul ascendent f@FŁ

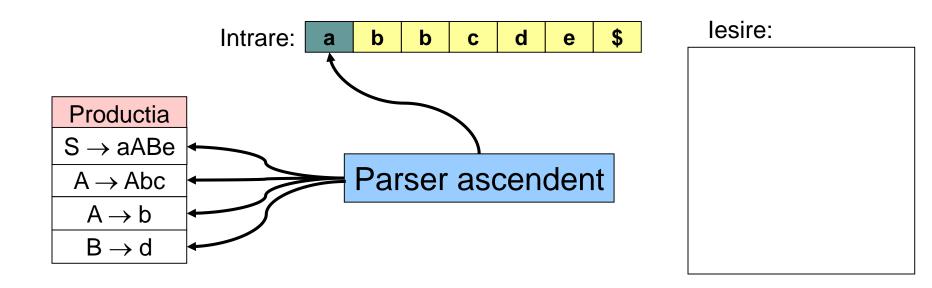
Un parser ascendent, sau "parser shift-reduce", incepe de la 'frunze' si construieste spre varf arborele de derivare

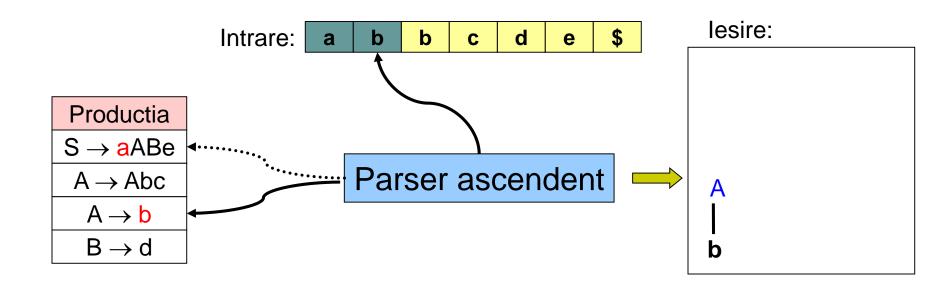
Pasii de reducere urmaresc o derivare dreapta in ordine inversa

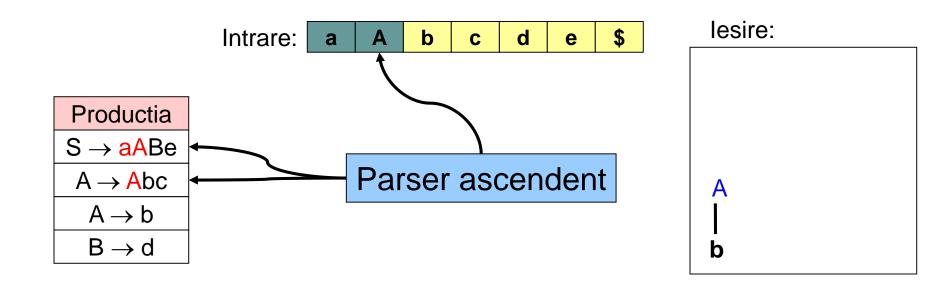
Sa consideram GRAMATICA:

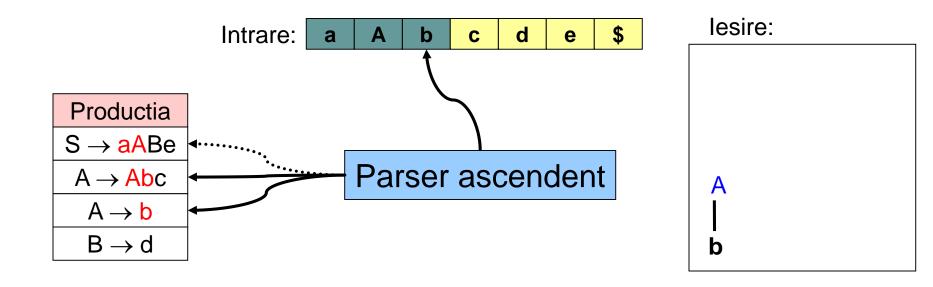
$$S \rightarrow aABe$$

 $A \rightarrow Abc \mid b$
 $B \rightarrow d$

Vrem sa parsam sirul de Intrare abbcde.

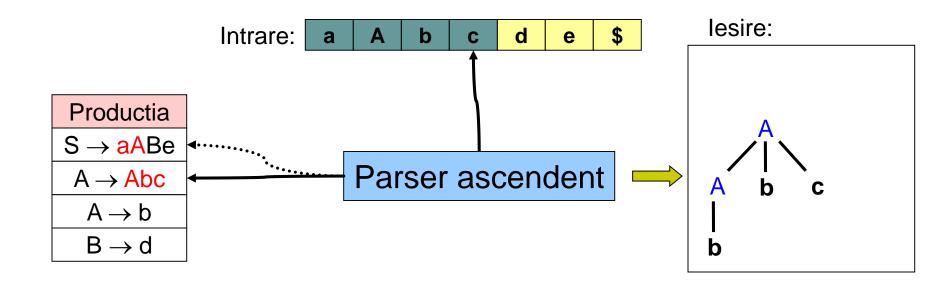

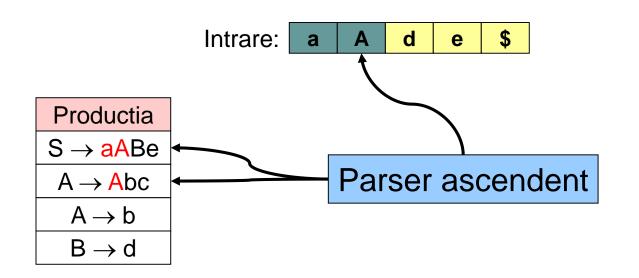

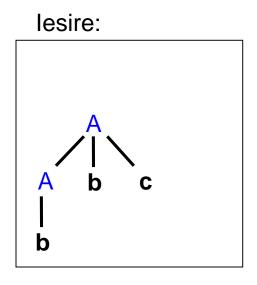

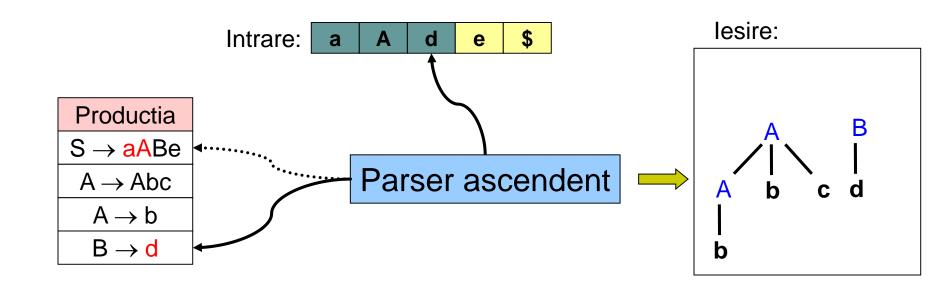

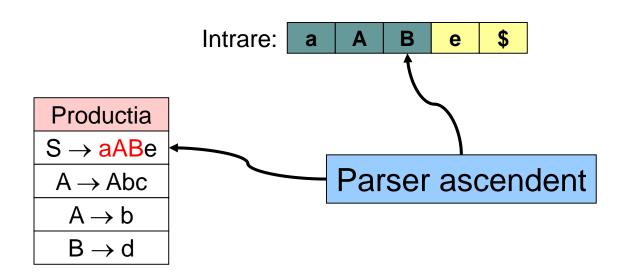
Nu reducem in acest exemplu. Un parser ar reduce, s-ar impotmoli si ar trebui sa faca backtracking!

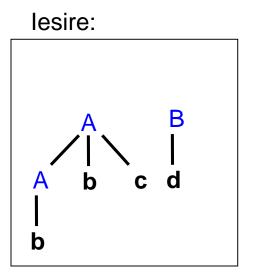

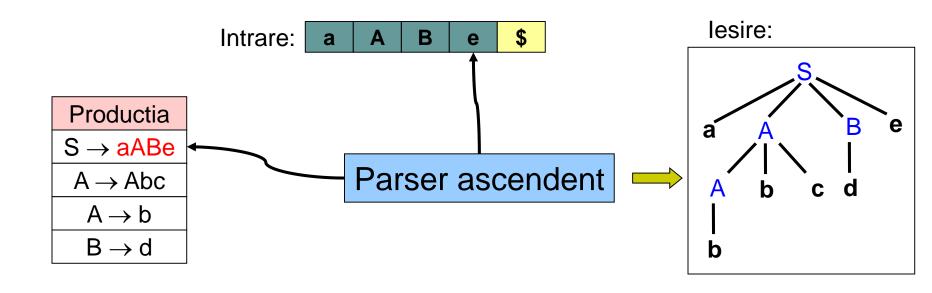

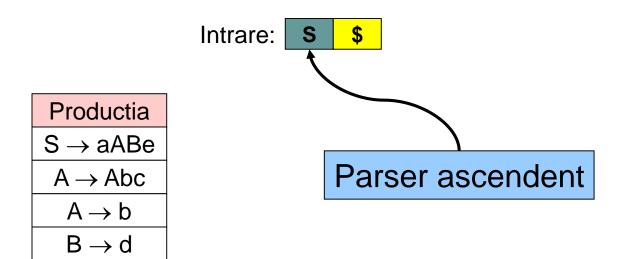

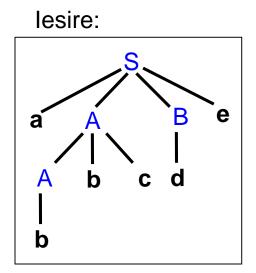

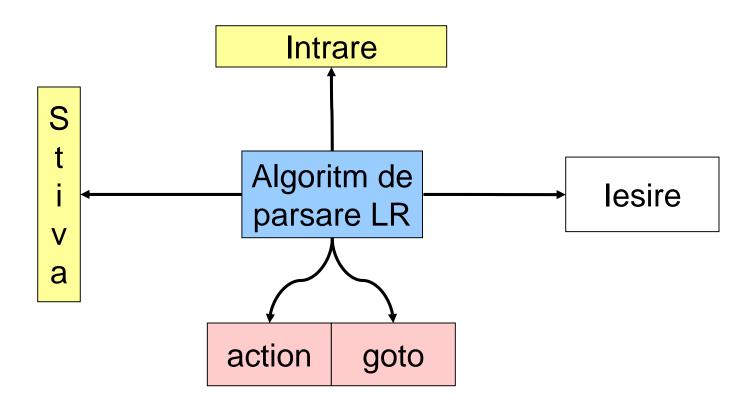

Acest parser este cunoscut ca Parser LR fiindca scaneaza Intrarea "Left to right", si construieste "Rightmost derivation" in ordine inversa.

Scanarea Productiilor pentru a detecta potrivirea cu subsiruri din Intrare, si backtrackingul face metoda din exemplul precedent foarte ineficienta.

Se poate mai bine?

Exemplu de parser LR

Exemplu de parser LR

Urmatoarea GRAMATICA:

$$(1) E \rightarrow E + T$$

(2)
$$E \rightarrow T$$

(3) T
$$\rightarrow$$
 T * F

$$(4) T \rightarrow F$$

$$(5) F \rightarrow (E)$$

(6)
$$\mathsf{F} \to \mathsf{id}$$

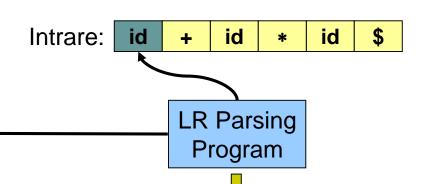
Poate fi parsata cu urmatoarele tabele 'action' si 'goto'

State			ac	ction			(	got	:O
	id	+	*	(	)	\$	E	T	F
0	s5			s4			1	2	3
1		s6				acc			
2		r2	s7		r2	r2			
3		r4	r4		r4	r4			
4	s5			s4			8	2	3
5		r6	r6		r6	r6			
6	s5			s4				9	3
7	s5			s4					10
8		s6			s11				
9		r1	s7		r1	r1			
10		r3	r3		r3	r3			
11		r5	r5		r5	r5			

- (1) $E \rightarrow E + T$
- (2) $E \rightarrow T$
- (3) T $\rightarrow$ T * F
- $(4) T \rightarrow F$
- $(5) F \rightarrow (E)$
- (6) $F \rightarrow id$

Exemplu de parser LR

State			ac	ction				got	:O
	id	+	*	(	)	\$	E	T	F
0	s5			s4			1	2	3
1		s6				acc			
2		r2	s7		r2	r2			
3		r4	r4		r4	r4			
4	s5			s4			8	2	ര
5		r6	r6		r6	r6			
6	s5			s4				9	3
7	s5			s4					10
8		s6			s11				
9		r1	s7		r1	r1			
10		r3	r3		r3	r3			
11		r5	r5		r5	r5			

lesire:

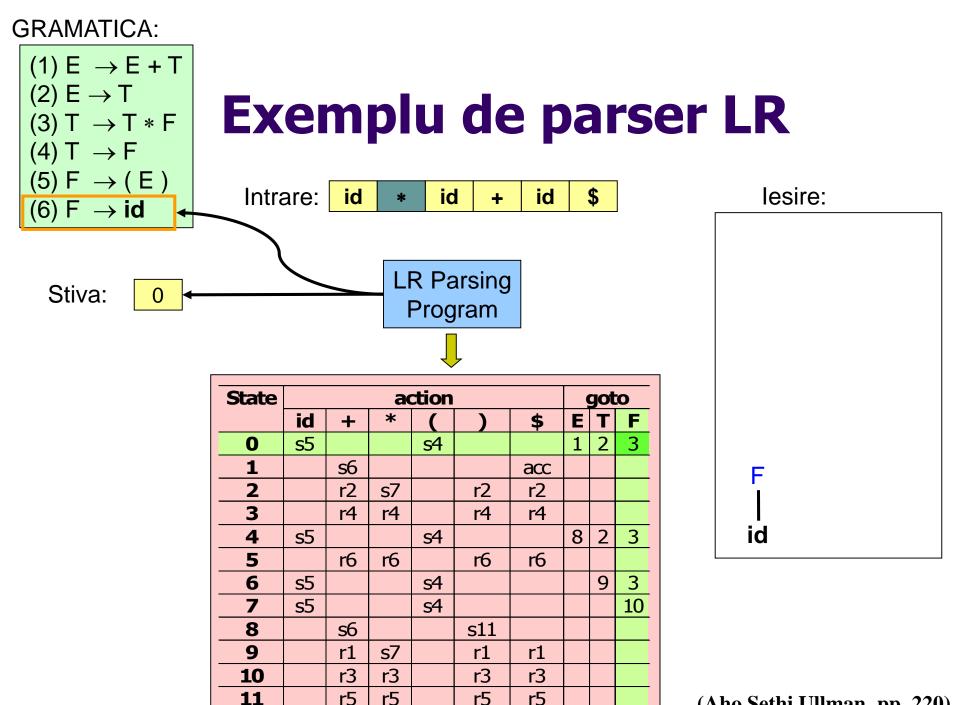
GRAMATICA: (1) $E \rightarrow E + T$ (2) $E \rightarrow T$ Exemplu de parser LR $(3) \mathsf{T} \to \mathsf{T} * \mathsf{F}$ $(4) T \rightarrow F$ $(5) F \rightarrow (E)$ Intrare: \$ id id id lesire: (6) $F \rightarrow id$ LR Parsing Stiva: 5 Program id 0 **State** action goto id **s**5 **s**4 **s**6 acc **s**7 r2 r4 r4 r4 r4 id 8 **s**5 **s**4 r6 r6 r6 r6 **s**5 3 **s**4 s5 **s**4 10 **s**6 s11 8 r1 **s**7 r1 r1 10 r3 r3 r3

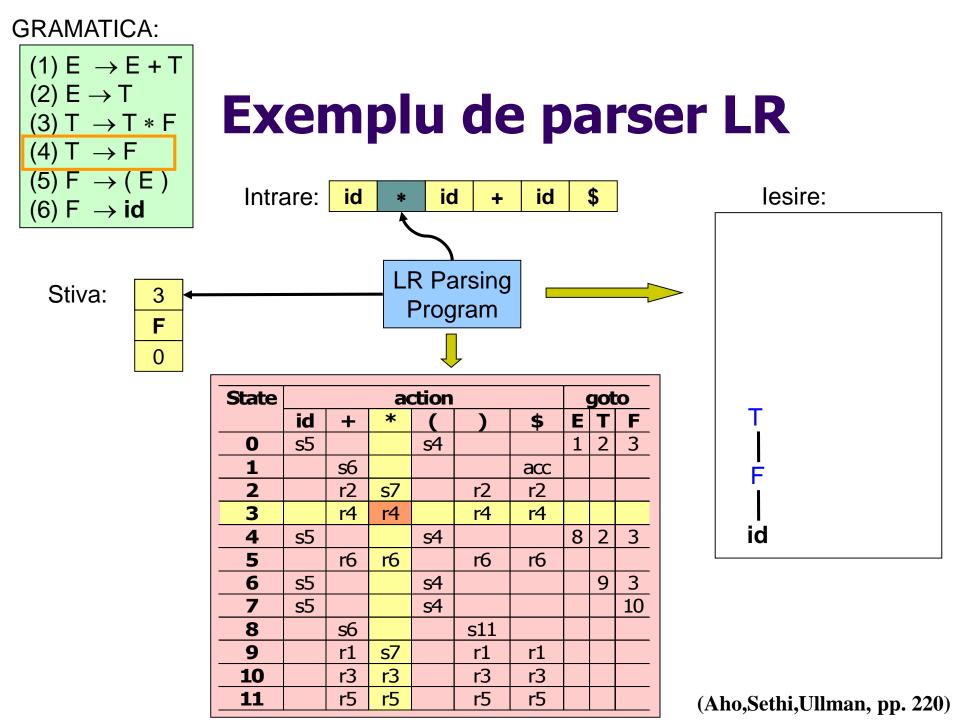
r5

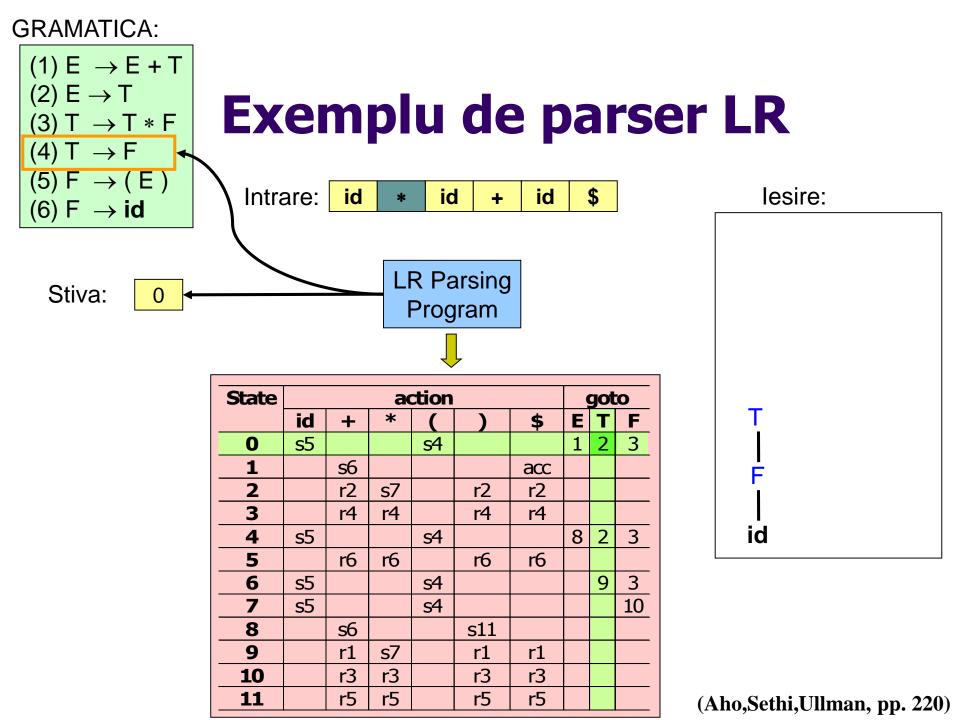
r5

r5

11

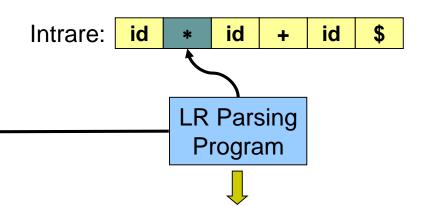

- (1) $E \rightarrow E + T$
- (2) $E \rightarrow T$
- (3) T $\rightarrow$ T * F
- $(4) T \rightarrow F$
- $(5) F \rightarrow (E)$
- (6) $F \rightarrow id$

T

Exemplu de parser LR

State			a	ction			goto				
	id	+	*	(	)	\$	E	T	F		
0	s5			s4			1	2	3		
1		s6				acc					
2		r2	s7		r2	r2					
3		r4	r4		r4	r4					
4	s5			s4			8	2	ന		
5		r6	r6		r6	r6					
6	s5			s4				9	3		
7	s5			s4					10		
8		s6			s11						
9		r1	s7		r1	r1					
10		r3	r3		r3	r3					
11		r5	r5		r5	r5					

lesire: id

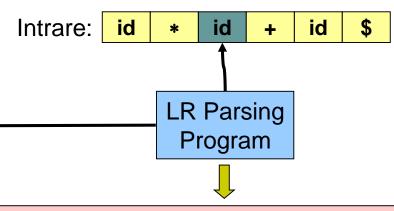
- (1) $E \rightarrow E + T$
- $(2) E' \rightarrow T$
- (3) T $\rightarrow$ T * F
- $(4) T \rightarrow F$
- $(5) F \rightarrow (E)$
- (6) $F \rightarrow id$

*

2

T

Exemplu de parser LR

State		action								
	id	+	*	(	)	\$	Е	T	F	
0	s5			s4			1	2	3	
1		s6				acc				
2		r2	s7		r2	r2				
3		r4	r4		r4	r4				
4	s5			s4			8	2	ო	
5		r6	r6		r6	r6				
6	s5			s4				9	3	
7	s5			s4					10	
8		s6			s11					
9		r1	s7		r1	r1				
10		r3	r3		r3	r3				
11		r5	r5		r5	r5				

lesire: id

GRAMATICA: (1) $E \rightarrow E + T$ $(2) E' \rightarrow T$ Exemplu de parser LR $(3) \mathsf{T} \to \mathsf{T} * \mathsf{F}$ $(4) T \rightarrow F$ $(5) F \rightarrow (E)$ Intrare: \$ id lesire: id id (6) $F \rightarrow id$ LR Parsing Stiva: 5 Program id * **State** action goto id **s**5 **s**4 Т **s**6 acc 0 s7 r2 r4 r4 r4 id 8 3 **s**5 **s4** 5 r6 r6 r6 r6 **s**5 3 **s**4 s5 **s**4 10 **s**6 s11 8 r1 s7 r1 r1 10 r3 r3 r3 r5 11 r5 r5

- (1) $E \rightarrow E + T$
- $(2) E' \rightarrow T$
- (3) T $\rightarrow$ T * F
- $(4) T \rightarrow F$
- $(5) F \rightarrow (E)$
- (6) $F \rightarrow id$

*

2 **T**

T 0

Exemplu de parser LR

id

\$

id

LR Parsing Program

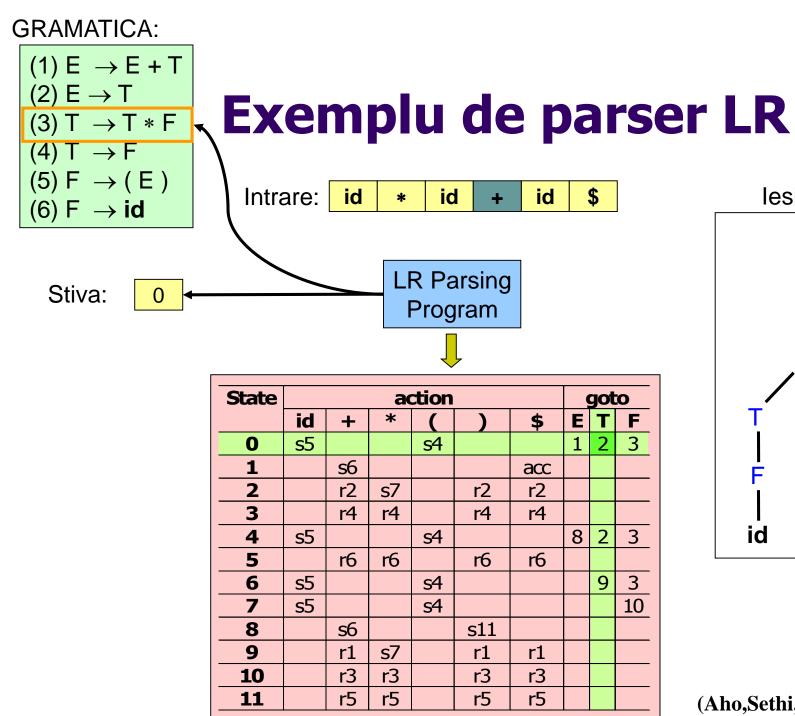
id

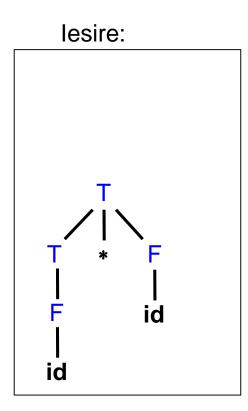
Intrare:

State			ac	ction			9	got	:O
	id	+	*	(	)	\$	Е	7	F
0	s5			s4			1	2	3
1		s6				acc			
2		r2	s7		r2	r2			
3		r4	r4		r4	r4			
4	s5			s4			8	2	3
5		r6	r6		r6	r6			
6	s5			s4				9	3
7	s5			s4					10
8		s6			s11				
9		r1	s7		r1	r1			
10		r3	r3		r3	r3			
11		r5	r5		r5	r5			

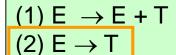
lesire: id

GRAMATICA: (1) $E \rightarrow E + T$ $(2) E' \rightarrow T$ Exemplu de parser LR $(3) \mathsf{T} \to \mathsf{T} * \mathsf{F}$ $(5) F \rightarrow (E)$ Intrare: \$ lesire: id id id (6) $F \rightarrow id$ LR Parsing Stiva: 10 Program F 7 * **State** action goto id **s**5 **s**4 Т **s**6 acc 0 s7 r2 r4 r4 r4 id 8 3 **s**5 **s4** 5 r6 r6 r6 r6 **s**5 **s**4 3 s5 **s**4 10 8 **s**6 s11 r1 s7 r1 r1 10 r3 r3 r3 r5 r5 r5 11 r5 (Aho, Sethi, Ullman, pp. 220)

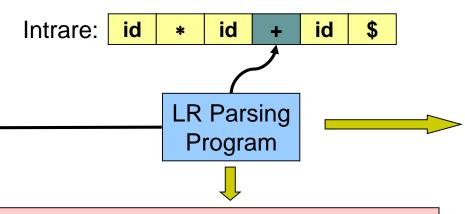

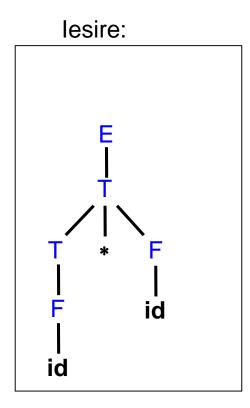
- $(3) \mathsf{T} \to \mathsf{T} * \mathsf{F}$
- $(4) T \rightarrow F$
- $(5) F \rightarrow (E)$
- (6) $F \rightarrow id$

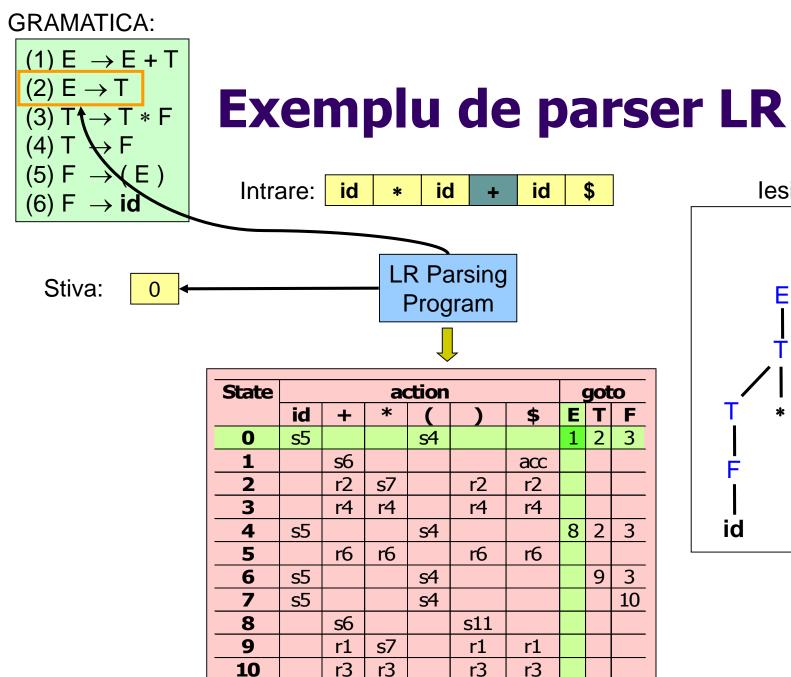
2 **T**

Exemplu de parser LR

State			goto									
	id	+	*	(	)	\$	E	T	F			
0	s5			s4			1	2	3			
1_		s6				acc						
2		r2	s7		r2	r2						
3		r4	r4		r4	r4						
4	s5			s4			8	2	3			
5		r6	r6		r6	r6						
6	s5			s4				9	3			
7	s5			s4					10			
8		s6			s11							
9		r1	s7		r1	r1						
10		r3	r3		r3	r3						
11		r5	r5		r5	r5						

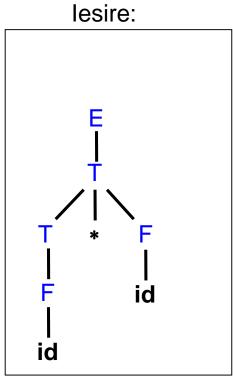

r5

r5

r5

11

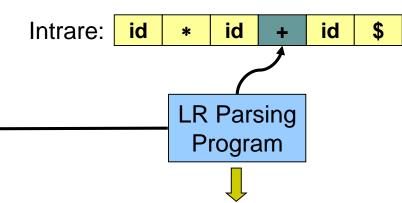

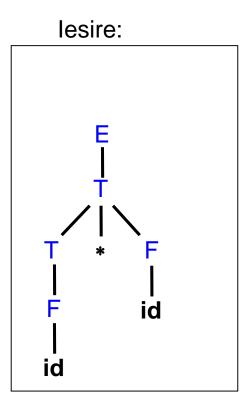
- (1) $E \rightarrow E + T$
- $(2) E' \rightarrow T$
- (3) $T \rightarrow T * F$
- $(4) T \rightarrow F$
- $(5) F \rightarrow (E)$
- (6) $F \rightarrow id$

E

Exemplu de parser LR

State				goto								
	id	+	*	(	)	\$	E	T	F			
0	s5			s4			1	2	3			
1		s6				acc						
2		r2	s7		r2	r2						
3		r4	r4		r4	r4						
4	s5			s4			8	2	3			
5		r6	r6		r6	r6						
6	s5			s4				9	3			
7	s5			s4					10			
8		s6			s11							
9		r1	s7		r1	r1						
10		r3	r3		r3	r3						
11		r5	r5		r5	r5						

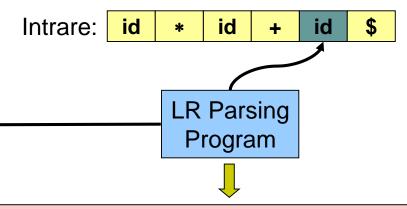
- (1) $E \rightarrow E + T$
- $(2) E' \rightarrow T$
- (3) $T \rightarrow T * F$
- $(4) T \rightarrow F$
- $(5) F \rightarrow (E)$
- (6) $F \rightarrow id$

6 +

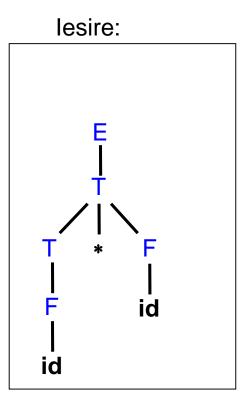
1

E

Exemplu de parser LR

State			ac	ction			goto		
	id	+	*	(	)	\$	Е	T	F
0	s5			s4			1	2	3
1		s6				acc			
2		r2	s7		r2	r2			
3		r4	r4		r4	r4			
4	s5			s4			8	2	ര
5		r6	r6		r6	r6			
6	s5			s4				9	3
7	s5			s4					10
8		s6			s11				
9		r1	s7		r1	r1			
10		r3	r3		r3	r3			
11		r5	r5		r5	r5			

GRAMATICA: (1) $E \rightarrow E + T$ $(2) E' \rightarrow T$ Exemplu de parser LR $(3) T \rightarrow T * F$ $(4) T \rightarrow F$ $(5) F \rightarrow (E)$ Intrare: lesire: id id id \$ (6) $F \rightarrow id$ LR Parsing Stiva: 5 Program id 6 + **State** action goto id 3 **s**5 **s**4 Ε **s**6 acc 0 s7 r2 r4 r4 r4 r4 id 8 3 **s**5 **s4** 5 r6 r6 r6 r6 **s**5 **s**4 3 s5 **s**4 10 8 **s**6 s11

r1

r3

r5

r1 r3

r5

r1

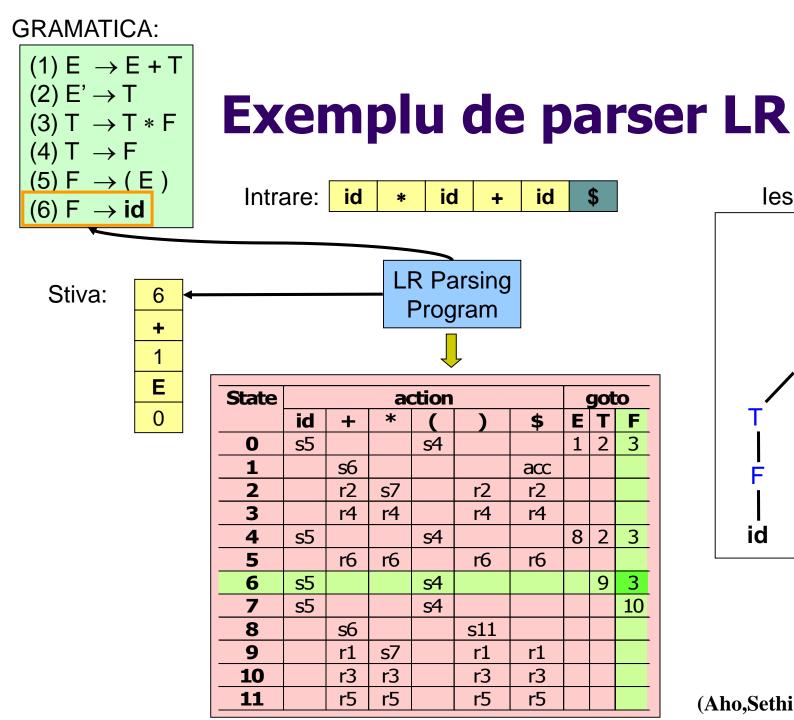
10

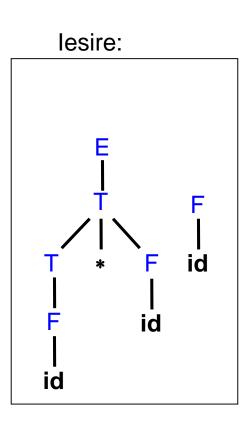
11

s7

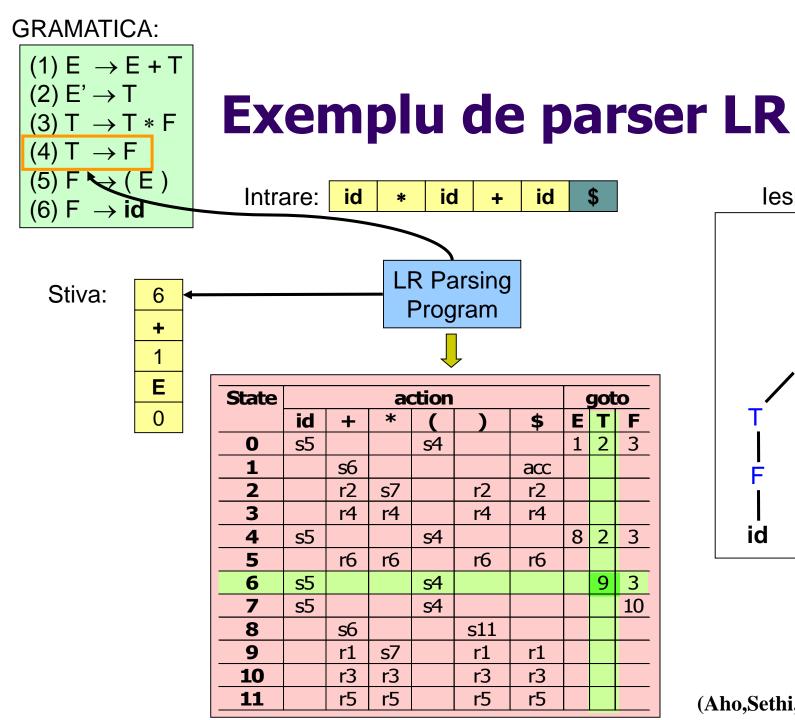
r3

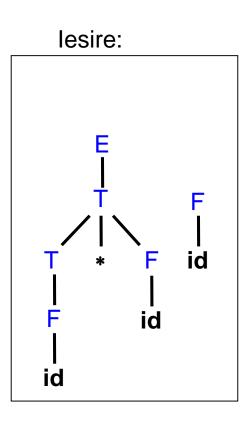
r5

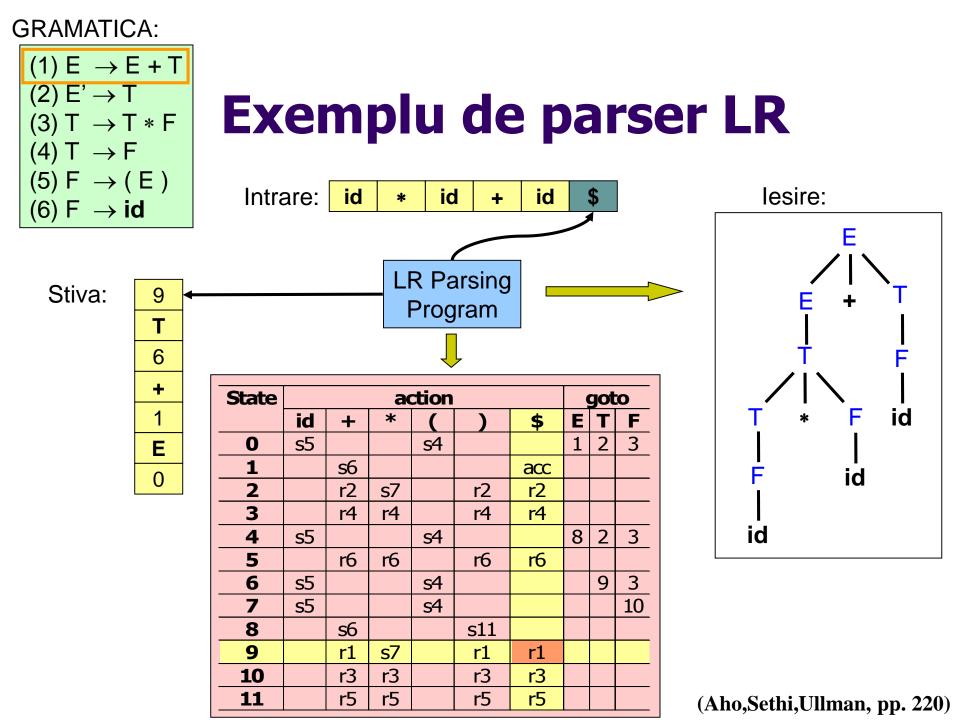

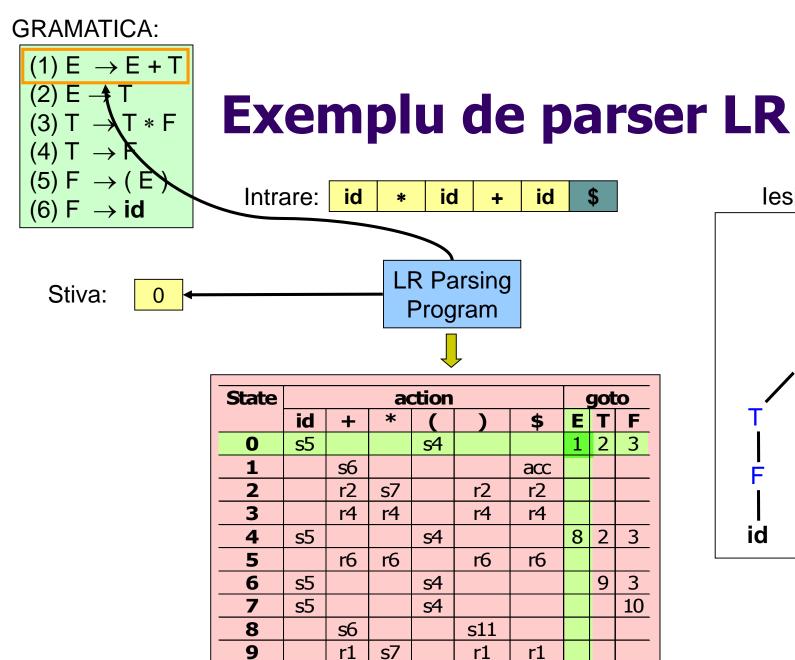

GRAMATICA: $(1) E \rightarrow E + T$ $(2) E' \rightarrow T$ Exemplu de parser LR 3) T $\rightarrow$ T * F $(5) F \rightarrow (E)$ Intrare: lesire: id id id (6) $F \rightarrow id$ LR Parsing Stiva: 3 Program F 6 + **State** action goto id **s**5 **s**4 Ε **s**6 acc 0 s7 r2 3 r4 r4 r4 r4 id 3 **s**5 8 **s**4 5 r6 r6 r6 r6 **s**5 **s**4 3 s5 **s**4 10 8 **s**6 s11 r1 s7 r1 r1 r3 r3 10 r3 r5 r5 r5 11 (Aho, Sethi, Ullman, pp. 220)

r3

r5

r3

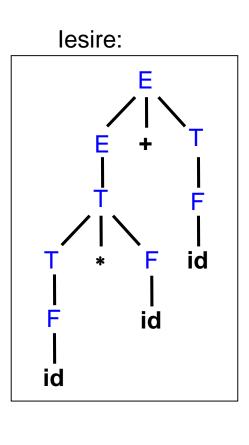
r5

r3

r5

10

11

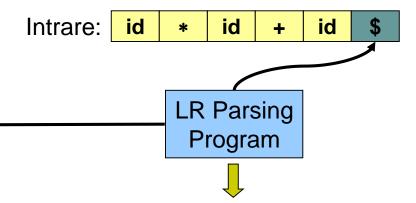
GRAMATICA:

- (1) $E \rightarrow E + T$
- $(2) E' \rightarrow T$
- $(3) \mathsf{T} \to \mathsf{T} * \mathsf{F}$
- $(4) T \rightarrow F$
- $(5) F \rightarrow (E)$
- (6) $F \rightarrow id$

Stiva:

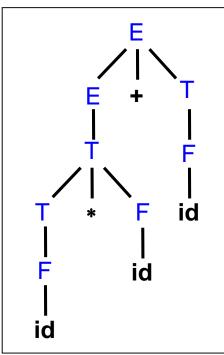
E

Exemplu de parser LR

State	action						goto		
	id	+	*	(	)	\$	E	T	F
0	s5			s4			1	2	3
1		s6				acc			
2		r2	s7		r2	r2			
3		r4	r4		r4	r4			
4	s5			s4			8	2	თ
5		r6	r6		r6	r6			
6	s5			s4				9	3
7	s5			s4					10
8	_	s6			s11				
9		r1	s7		r1	r1			
10		r3	r3		r3	r3			
11		r5	r5		r5	r5			

lesire:

Construirea tabelelor de parsare

Toate parserele LR folosesc acelasi algoritm pe care l-am aratat in slide-urile precedente.

Diferentierea intre ele se face prin tabelele action si goto

Simple LR (SLR): merge pe cele mai putine GRAMATICI, dar e cel mai usor de implementat (AhoSethiUllman pp. 221-230).

Canonical LR: merge pe cele mai multe GRAMATICI, dar e cel mai greu de implementat. Imparte starile cand e necesar pentru a preveni reduceri care ar bloca parserul.

(AhoSethiUllman pp. 230-236).

Lookahead LR (LALR): merge pe majoritatea constructiilor sintactice folosite in limbajele de programare, dar produce tabele mult mai mici decat Canonical LR.

(AhoSethiUllman pp. 236-247).

Analiza sintactica Shift-Reduce

- Actiunile analizorului : o secventa de operatii shift si reduce
- Starea analizorului : O stiva de terminali si neterminali, si o stiva de stari
- Pasul curent in analiza e dat atat de stiva cat si de banda de intrare

Actiuni Shift-Reduce

- Parsarea e o secventa de actiuni shift si reduce
- Shift: muta token-ul de look-ahead pe stiva

stiva	intrare	actiune
	1+2+(3+4))+5	shift 1
(1	+2+(3+4))+5	

• Reduce: Inlocuieste simbolurile β din varful stivei cu simbolul neterminal X din partea stanga a productiei $X \rightarrow \beta$ (adica: pop β , push X)

stiva	intrare	actiune
(<u>S+E</u>	+(3+4))+5	reduce $S \rightarrow S + E$
(S	+(3+4))+5	

Analiza Shift-Reduce

$$S \rightarrow S + E \mid E$$

 $E \rightarrow \text{num} \mid (S)$

derivarea	stiva	sir de intrare	actiune
(1+2+(3+4))+5		(1+2+(3+4))+5	shift
(1+2+(3+4))+5	(	1+2+(3+4))+5	shift
(1+2+(3+4))+5	(1	+2+(3+4))+5	reduce E→num
(E+2+(3+4))+5	(E	+2+(3+4))+5	reduce $S \rightarrow E$
(S+2+(3+4))+5	(S	+2+(3+4))+5	shift
(S+2+(3+4))+5	(S+	2+(3+4))+5	shift
(S+2+(3+4))+5	(S+2)	+(3+4))+5	reduce E→num
(S+E+(3+4))+5	(S+E)	+(3+4))+5	reduce $S \rightarrow S + E$
(S+(3+4))+5	(S	+(3+4))+5	shift
(S+(3+4))+5	(S+	(3+4))+5	shift
(S+(3+4))+5	(S+(	3+4))+5	shift
(S+(3+4))+5	(S+(3)	+4))+5	reduce E→ num

•••

Probleme (selectarea actiunii)

- De unde stim ce actiune sa aplicam: shift sau reduce? Si cu ce regula sa reducem?
  - Uneori putem reduce dar nu e bine sa o facem am ajunge cu analiza intr-un punct mort (sau nu am respecta precedenta operatorilor)
  - Uneori putem reduce stiva in mai multe feluri, nu intr-un singur fel

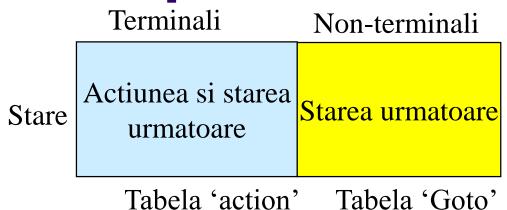
Selectarea actiunii

- Starea curenta:
  - stiva β
  - simbolul look-ahead b
  - exista productia $X \rightarrow \gamma$, si stiva e de forma $\beta = \alpha \gamma$
- Ar trebui analizorul sa:
  - Shifteze b pe stiva, trasformand-o in βb ?
  - Reduca aplicand productia $X \rightarrow \gamma$, presupunand ca stiva e de forma $\beta = \alpha \gamma$ si sa o transforme astfel in αX ?
- Decizie in functie de b şi de prefixul α
  - α e diferit pentru productii diferite, deoarece partea dreapta a productiilor(γ -urile) poate avea lungimi diferite

Algoritmul de parsare LR

- Mecanismul de baza
  - Folosim un set de stari ale parser-ului
  - Folosim o stiva de stari (eventual, alternam simboluri cu stari)
    - De ex., 1 (6 S 10 + 5 (verde = stari)
  - Folosim tabela de parsare pentru:
    - A determina ce actiune se aplica (shift/reduce)
    - A determina starea urmatoare
- Actiunile analizorului pot fi determinate cu exactitate din tabelele de parsare

Tabela de parsare LR

- Algoritm: ne uitam la starea curenta S si terminalul C de la intrare
  - Daca Action[S,C] = s(S') atunci 'shift' si trece in S':
    - push(C), push(S')
  - Daca Action[S,C] = $X \rightarrow \alpha$ atunci 'reduce':
    - pop(2*|α|), S'= top(), push(X), push(Goto[S',X])

Gramatici LR(k)

- LR(k) = Left-to-right scanning, right-most derivation, k lookahead tokens
- Cazurile principale
  - LR(0), LR(1)
  - Variante: SLR and LALR(1)
- Analizoarele pt. gramatici LR(0):
  - Aleg shift/reduce fara sa se uite la lookahead
  - Incepem cu ele, caci ne vor ajuta sa intelegem parsarea shift-reduce

Cursul viitor:

• Analiza semantică

Întrebări?

